Hymavaty parinayam

OR

THE VEDDING OF PARVATY

BY

Chagenty Venkata Kristniah

AND PUBLISHED BY

Sattirazu Sitaramiah

EDITOR DESOPAKARY.

Printed At

D. SIVARAMIAH'S

TRIPURA SUNDARI PRESS

Ellore.

1894.

పీఠిక.

ఏతద్గ్రంథము గంజాము మండలములోని కొరుపోలు గ్రామకాపురస్థులగు చాగంటి-వెంకటకృష్ణయ్యగారిచే నేటికించుమించుగ నిరువది సంవత్సరములకుపూర్వమే రచియింపబడి పసిబాలురచే పూర్వపులిపిననుసరించి అనేకస్ఖాలిత్యములతో వ్రాయబడిన ప్రతిప్రకటననిమిత్తము గ్రంథకర్తగారి యానుమతిపై మామిత్రులవలన మాకార్యస్థానముజేరినది. వ్రాతప్రతియందనేకస్ఖాలిత్యములు కలిగియున్నను గ్రంథశైలి మిక్కిలి మాధుర్యముగ వీనులకింపు గలిగించుటంబట్టి ఏతద్గ్రంథము మా స్వాతంత్ర్యముననే ముద్రించి ప్రచురించుటకుపక్రమించి గ్రంథములోని వ్రాతతప్పులనేకముల సవరించితిమిగాని కొన్నిపుటలుముద్రించునపుడు కార్యాంతరమున మఱియొక గ్రామమునందు నివసింపవలసివచ్చుటచే అందందుకొన్ని అచ్చుతప్పులు నిలచుచువచ్చినవి గాన అట్టివానిని ప్రత్యేకముజేర్చి శుద్ధపత్రికయందు బ్రచురించినారము. ఇంకను ప్రమాదవశమున నెచటనైన పొరపడినచో సవరించి చదువుకొనుటయేగాక రెండవసారి ముద్రించునప్పుడట్టిలోపములను సవరించుకొనుటకనువగునటుల మాకును తెలిపి మావందనములందగోరుచున్నారము. ఏతద్గ్రంథ స్వాతంత్ర్యము గ్రంథకర్తల వలన మాకొసగబడినవి గనుక గవర్నమెంటువారి కాపిరయిటు చట్టముననుసరించి ఇందలి స్వాతంత్ర్యమున మేమే రిజస్టరు చేయించుకొనడమయినది.

దీ ౩–౧౦–౯౮.
ఏలూరు.

సత్తిరాజు-సీతారామయ్య.

శ్రీరస్తు.

శుభమస్తు-అవిఘ్నమస్తు.

హైమవతీపరిణయం.

ప్రథమాశ్వాసము.

శ్రీలావణ్యాతనూవిలాస మహిమ శ్రీతుల్యగోపాలస।ల్లోలాక్షీసతతో పగూహన ఘనోల్లోలస్తనాకీర్ణ గం।ధాలంకారవివర్ధమానవనమాలాలం కృతోరస్కుఁ గో।పాలస్వామినిగొల్తు చిత్తమున మద్భావార్థసంసిద్ధికిన్॥౧॥ ఉ॥ ఎగ్గిసుతాకుచద్వయసమంచిత కుంకుమ పంకసంతతా। ముద్రితపనవక్షుఁ డఘ వైనాశనచాటు నరసాత్రుఁడు। బ్జాంద్రిరథాంగుఁ డబ్జజముఖామర పూజితపాదప ద్మనా భగ సహాయుండు విశ్వముకృపామతినెమ్మి మము బ్రోచుగావుతన్॥౨॥ ఉ॥ శ్రీమహిళాముఖాల సద్మవిస్ఫురమునంద్యంగానైన దేవతా।స్తోమంబుఁ సనకాదిస న్మునిసందోహంబు సేవింపవా।గ్రామారత్నసమేతుఁడై భువననిర్మాణ ప్రవీ ణత్వలీ।ల్యామస్తంబు ఘాతియిచ్చు సకలైశ్వర్యాయురారోగ్యముల్॥౩॥ మ॥ యిందిరా మందిరనంతహృదయపుష్పనివాస ప్రఫుల్లహల్లకో।న్మందిరసుందరానన పూరిత కుంతలజాతి సుజాతం।దిందిరసుందరాంగి ఘనదివ్యవిభూషణభాగ్య సంప్రసన్నం దివమందు నిల్పిసుషమా వరసంపదలిచ్చుగావుతన్॥౪॥ ఉ॥ పాణియుగంబు ఫాలమున బాగుగఁ జేర్చినమస్కరింతు శర్వాణికిచంద్రశేఖరుని రాణికి గారుబారు సైకత।శ్రోణికి చంచరీకచయ సుందర వేణికి నోషితామరశ్రేణికినూత్నపల్లవసరసీరుహ పాణికి శర్వాణికిన్॥౫॥ సీ॥ వనజాతభవవక్త్రవరదివ్యసౌధా గ్ర సంస్థితవాసనోచారుహాస। దేవేంద్రముఖదేవసేవనమస్కృత। పాదకం జాతసౌందర్యమహాస్। వారకసారదశారదపూర్ణచంద్రమో శరీరహాస। గగ నగబ్జాభిజకంజజాతాభహస్తకహంసవాహనాన్వితమంజులరాస। అభివర్ణ్యులా

ణి, నీలాభ్రవేణి। పరమకళ్యాణిపల్లవపాణివాణి। నాదుజిహ్వాగ్రమున నిత్య
వరిము గ। ఘనవచోగుంభనలొసంగి మనుచు గాత॥౬॥ సీ॥ ఎవ్వానిబింబ
హేమాంబు జోద్భవభవానీధవభవనమయ్యె। నెవ్వానిపాదాబ్జమీస్పృ
గమస్థావరతిర్యగాధారభూతి। మెవ్వాని తేజోమహిమసర్వజంతుపీడితత
దంతికంఠీరవంబు। యెవ్వానిసన్మంత్రమీజనసంచయబ్రహ్మహత్యాదిగపా
రము।అట్టిభగవంతుమవికారంతునంశుమంతు। ననఘుతరశాంతునతిదాంత
కృతాంతు। సురవనవసంతుసుస్వాంతు। గిరినిశాంతుపద్మినీకాంతుజపియి
ప్రస్తుతింతు।౭॥

క॥ గణనాథుని సన్నుతసుర। గణనాథుని నిత్యతుషిత గణనాథ
గణనాతీతునినుతవా। గ్గణనాథుని గొల్తుకావ్యఘటనార్థమతిన్॥౮॥ క॥ఇన
జబుధగురుకవి। శనిరాహుధ్వజులగొల్తు సంతోషముచే। ఘనవాహనాదిది
విసుతిక్షవగజే। తునతిపివేకప్రౌఢిన్॥౯॥ క॥ కవితాశాఖాస్థితినై। ప్రవిమ
ఘగోక్తిరామరామయటంచున్। రవమొనరించెడి వాల్మీకివన ప్రియకీరము
కేల్మోడ్తునొగిన్॥౧౦॥ సీ॥వ్యాసశంకరులకు వందనంబొనరించి। కాళిదా
సకరుణవడసి। భారవికవితా ప్రభావంబు వినుతించి మాఘునతగ్గువికినమ
రించి। బాణదండులకతిభక్తితో ప్రణమిల్లి శ్రీహర్షభవభూతిసేవజేసి। శ్రీ
మయూరులపూజలు గావించి। జయదేవచోరులసన్నుతించి। వ్యాకరణశా
పండితవరులగొల్చి। న్యాయశాస్త్రవిశారదచ్ఛాయజేరి। అమరశాశ్వతః
హలాయుధాది। కావ్యనిర్మాణకర్తల కరుణగోరి॥౧౧॥ ఉ॥ అన్నయమంత్రి
తకవినాథ్యుని భాస్కరుసోమయాజి। పెద్దన్నను శూరయాహ్వయునుదా
లక్ష్మణుకూచిమంచితి।మ్మన్నను రామలింగకవిమాన్యముఖాంధ్రకవీంద్రకోటి
మన్ననజేసివేడెదను మత్కవితామృదువాక్యసిద్ధికిన్॥ ౧౨॥మ॥రసికాధీశుస
టకాది వరశాస్త్రప్రోక్తనానార్థభా।వసదాశివ్యనికాయబోధకుని సర్వ
శసంస్తుత్యనా।యు సమానోజ్జ్వలశేము షీఘునునివిద్యాపూర్ణకరాన్వయా
రోజారిని యప్పశాస్త్రిగురునిన్।ప్రీతిన్నుతిన్చేసెదన్॥ ౧౩॥ ఉ॥అష్టకకేసరా
శ్వరసభాంతరసన్నుతకీర్తిశాలి భూ।శిష్టజనోపకారకరసే వితపాద శిష్టః
త్య స।ద్గోష్ఠినివైభవేంద్రు కవికోటిశిఖామణి కృష్ణమూర్తినిన్।ఇష్టసి సభా
జలధీశకళానిధి నాశ్రయించెదన్॥౧౪॥ ఉ॥ దిక్కులకీర్తికామనరసేవ ।మికిలి
పూజ్యవిద్యచే।తిక్కనసోమయాజి। సమదివ్యకవిత్వవచోభిరామునిన్
ర్తిచే వెలయుమిక్కిలివంశపయోధిసోమునిన్ ।మక్కువతోడగొల్చెదనుమ

సత్కవి సార్వభౌమునిన్॥౧౫॥ శా॥ శ్రీమత్సర్వ నృపాలశేఖర సభాజేగీయమానాంచితో।ద్దామ ప్రాభవసంస్కృతాంధ్ర కృతులం దైవాళి మెప్పించితౌ। త్వామర్థ్యంబున దేజరిల్లె భువి సాక్షాత్పంకజాతుండనా। మామంత్రావహుడైన జగ్గకవి నిన్మన్నించి కేల్మోడ్చెదన్॥౧౬॥ శా॥ ఆత్రేయాఖ్య పవిత్ర గోత్రభవు గోత్రాధీశ్వరస్తుత్యచారిత్రున్ రాఘవపాండవీయ వసుచారిత్రాది కోశ స్తవా। క్షేత్రార్థజ్ఞుని సత్కవీశ్వరుని లక్ష్మనారాధ్యంబహువ్యాఖ్యాతృనిన్। మిత్రుం తత్త్వవిదుం మదగ్రగుని నెమ్మిం గొల్తున్ శ్రాంతమున్॥౧౭॥ ఉ॥ ప్రాణసమానబంధు పరిపంథిసమూహబలాహకోజ్జగ। త్ప్రాణుని సుందరాంగజిత పంకజబాణుని నిత్యపూజిత। స్థాణుని మేదినీరమణసన్నుత సర్వకళాప్రవీణునిం। జాణను పూళ్ళవంశభవ చంద్రుని మంగయమంత్రి మెచ్చెదన్॥౧౮॥

తే।గీ॥ సుకవిపరభృతవాక్యముల్॥ గుకవి గాకపక్షులకు విన ప్రియము లే ప్రతిదినంబు। సుకవిపరభృతవాక్యముల్ గుకవి గాక పక్షులకు విన ప్రియము లేప్రతిదినంబు॥౧౯॥ క॥ అనియిష్టదేవతావందనమును పూర్వకవివర్ణనమును గురువందనమును కుకవుల నిందయు నొనరించి కడు వేడ్కగ దురను ల్లములోనన్॥౨౦॥ క॥ ఘనహైమవతీపరిణయ। మను శృంగారప్రబంధ మతివేడుకతో। నొనరింప బూనియీకృతి। కనఘుం డెవ్వాఁడు నాథుఁ డౌనోయనుచున్॥౨౧॥ వ॥ అనివితర్కించు మన్న సమయంబున॥౨౨॥ సీ॥ నీలజీమూతాంతరాళసంచారచంచలరీతి సిరి యురస్థలిజలంగ। ప్రాగద్రికూటస్థభాస్కరబింబంబు డంబున తలకిరీటంబు మెరయ। నీలాద్రిపార్శ్వస్థబాలాతపంబు చందంబున వంగవస్త్రంబు మెరయ। శరణాగతులగావ బిరుదుగట్టిన రీతి భుజశాఖపయి బాహుపొందు మెరయ। పాంచజన్యసువర్ణప్రభ బింకంబు। కౌస్తుభాదుల కాంతులు కడలుపర్వ। లీలనోదూరి వేణుగోపాలమూర్తి। స్వప్నమున బల్కెనను గాంచి సదయుఁడగుచు॥౨౩॥ సీ॥ నీప్రపితామహుండు ప్రపంచ ద్విజవంశరత్నము భగవత్ప్రధాని। నీపితామహుఁడు ధనిరత్నమ్మ దానవర్ణిల కీర్తి వేంకటకృష్ణమంత్రి। నీతండ్రి సర్వవిద్యాతంత్రమంత్రి వస్త్యేంద్రమంత్రి రామయ్యమంత్రి। నీపెదతండ్రి కాశీపుర సేత్వంతర ద్విజనుతుఁడు తిరపతిమంత్రి। చిన్నతండ్రి యన్న భూపసభాంతరా వాక్యశౌర్యుఁడు భగవత్ప్రధాని। నీచిన్నపినతండ్రి భూచక్రబంధు చింతామణి యనదగు కామమంత్రి। నీ పినపినతండ్రి మాధవపాదాబ్జ భక్త్యున్నత తేజుఁడు ముమ్మన్నమంత్రి। నీమాతవనితాశిరోమణి సుచరిత్ర। పరగు నాసికపరంబ సరసమాంబ। నీ యగ్రజన్ముఁడు నిరుపమ కవితాప్రసిద్ధుఁడు లక్ష్మీనృసింహమంత్రి। నీవు మత్పాదభక్తసందీపితార్య। జనదయోది

తకవితాప్రశస్తిమతివి। యవనిసాత్రేయగోత్రసంభవప్రశస్తకీర్తిచాగంటివేం కటకృష్ణమంత్రి॥ ౨౪ క॥ నీమదిని జేయఁబూనిన। హైమవతీపరిణయంబు నస్మత్కృతగా। నీమీయిచ్చినపిమ్మట। క్షేమముసమకూరునీకు క్షితిలోకమునన్॥ ౨౫ క॥ కృతిక్షితిపతులకొసంగిన। నతికుతుకముతోడనిత్తురర్థముహారి। ప్రతతులవేటికివాటికి ప్రతిగానిచ్చెదనునిహపరప్రాభవముల్॥ ౨౬॥ వ॥ అనిపల్కి యద్దేవుండంతర్హితుండైన నంతటమేల్కాంచి వర్ణనాదృతవారావారమగ్నమానసుండనై మదీయపుణ్యంబున పురాణపురుషుండైన సరోజనేత్రుండిట్లు గన్పట్టెనింతకన్న శుభంబెన్న నెయ్యది యదియునుంగాక॥ ౨౭॥

గీ॥ అఖిలసద్వస్తుతతిగల యబ్జనేత్రుఁడా కుచేలునియటుకులకాసపడిన రీతినే జేయఁబూనినకృతియుడుగుట। చిత్రచిత్రంబులీతనిచిత్రకథలు॥ ౨౮॥ చ॥ కలగని మేల్కంచు ఘనకార్యధురంధరుజగ్గరాజు నత్యలఘుని సుందరాహ్వయుని నంచితభక్తినిబుచ్చిరాజునిం। బిలిచి ప్రసోదరుల్ వినగ బ్రీతిజనింపగ స్వప్నమంతయుం। దెలిపిన సంతసించి తమతెల్విగనంబడ బల్కిరిట్టులన్॥ ౨౯ గీ॥ అన్న మహాపుణ్యమునకృతియడిగె హరిశు। భస్య శీఘ్రమనే పరవాటిదలచి। వేణుగోపాలమూర్తికి వేళనొసగుమనిన నేనును సంతోషమాత్మ నొందు॥ ౩౦॥ షష్ఠ్యంతములు॥ క॥ శ్రీధరునకు మందరవసుధాధరధరునకు వర్జితవాత్యుద్ధారాధరునకు తల్పీకృతభూధరునకు విభవవిజితపురుహూతునకున్॥ ౩౧॥ క॥ శ్రీదునకు త్యాగపిదశ। శ్రీదునకు ఘనశోవిహాసితశివచంద్రశరత్కాదునకు వేదసన్నుత పాదునకు నిరస్తసర్వభవఖేదునకున్॥ ౩౨॥ మాధవునకు సతతసుతోమాధవునకు రక్షితేంద్రమానిచచోరా। మాధవునకు సురజనవనమాధవునకు భక్తలోకమందారునకున్॥ ౩౩॥ విష్ణునకు సతతపాలితజిష్ణునకు సమస్తభక్తజీవనవరవర్ధిష్ణునకు సహిష్ణునకుం। కృష్ణునకుం గోపికాపరిచరిష్ణునకున్॥ 3॥ క॥ హరికిం రక్షితకాననకరికిం విజితప్రమదమకరికిం నరకేసరికిం పాలితపద్మజహరికిం రిపుమత్తనాగహరికిం దరికిన్॥ ౩౫॥ గోపాలచక్రవర్తికి। గోపాలప్రముఖదేవకులపాలునకున్। గోపాలవాహసఖునకు గోపాలవృజస్తనకును। గోపాలునకున్॥ ౩౬॥ అభ్యుదయ పరంపరాభివృద్ధిగానాయొనర్పంబూనిన హైమవతీపరిణయంబునకుకథాక్రమంబెట్టిదనిన॥ ౩౭॥ క॥ పుణ్యంబు పుణ్యజలలా। వణ్యంబు మునీంద్రముఖ్యవాసాఖిలసాద్గుణ్యంబు। నైమిశాఖ్యారణ్యంబు జెలంగెమున్నరణ్యంబులలోన్॥ ౩౮॥ చ॥ హరులిభ దేభసంఘములువ్యాఘ్రసమూహముగోచయంబులున్। హరులును నీలకంఠములునాఖుభుగుస్తురుఖ్యులవ్యకాళులున్। హరులును జాతివైరములనకొండమానును సఖ్యమూను

తద్వశమునిరాజిసాధుకృతవర్ణితపూతతపోబలంబునన్॥౯॥ఉ॥ అక్కడశౌ
నకాదిమునులందరునొక్కమహాధ్వరంబు। పెన్మక్కువతోడఁజేయమునిమ్యోన్యుడు
సూతుఁడు గానవచ్చినన్। పెక్కులు మౌనిచేకథలు ప్రీతిజనింపఁగ విందు వేడ్కతో
నక్కరుణాసముద్రునకు నందరు మౌనులు బల్కిరిట్టులన్॥ ౧౦॥ క॥ పూతచరిత్రు
డవు నుబహు।స్మృతిశ్రుతికోవిదుఁడవు నిఖిలాగమవి।జ్ఞాతుఁడవు సర్వసుగుణోపేతుఁడవు
మునీంద్రమనముప్రీతంబొందన్॥ ౧౧॥క॥ వరమునిహితహైమవతీ।పరిణయకథ
వినఁగఁగోరి ప్రార్థించితిమప్పరమ।కథఁ దెల్పుమమ్ముఁ బరమానందాబ్ధిఁ దేల్పు భావింప
గదే॥౧౨॥ చ॥ అనవిని సూతుఁడిట్లనియె నమ్మునిచంద్రులతోడ వేడ్కతో। ననఘ
చరిత్రులార యిది న్యాయమె సర్వకథాజ్ఞ శేముషీ।ఘనులగు మీరు మమ్మడుగు కారణ
మారయ మత్పురాకృతా।ఘనవతపోవిశేషభవపనభవత్కరుణాకటాక్షమే॥౧౩

క॥ మునులార సంతతాశ్రిత। వనులార సమస్తలోకవందితులారా। ఘ
నులార మోక్షపదచిం। తనులార వినుండు సాపథానైకమతిన్॥౧౪॥ క॥ హిమ
వంతుఁడు సతతాశ్రిత। హిమవంతుఁడు శృంగచుంబితేనోడుసభో। హిమవంతుఁడు
సుంనుతసుమ। హిమవంతుఁడు వెలయుపర్వతేశుఁడు దీధిన్॥౧౫॥ సీ॥ సతతాగ
మాంతపూజితపాదుఁడమరాబ్జలోచనాక్రాంతాక్షిగోచరుండు। చారూత్త
మాంగస్థచంద్రుండుభద్రాశ్వ నాగకంకణశాలిభోగిసేవ్య। డర్జునాచలధైర్య
దుర్జనసంహారశక్తిప్రధానదీక్షాపరుండు। గజదానవారిసద్గతతపశ్చరణుండు
భూధరవరధర్మపూజితుండు।రాజహంసచక్రరాజితు। డాత్మభూదేవతాగ్ర
జుండు దేజరిల్లె। నీశుఁడనగ నగ్గిరీశుండులోకైక। సన్నుతుండు గోత్రచక్రవర్తి॥
౧౬॥ గీ॥ నాగరాజార్తిసంహారనగధరుండు। నరకవైరిసుదర్శనానందనుండు
కాంతమణికాంతిశాలియనంతమూర్తి।రంగదుత్తుంగభూధరపుంగవుండు॥౧౭

గీ॥ సత్యలోకనివాసుండు చతురతుండ। సామజానేకశబ్దుండు శారదే
శ్వ। రాబ్జసంతానసత్సమాఖ్యాధరుండు। స్వర్ణగర్భుండు గాదెయాశైలభర్త
౧౮॥గీ॥ అభ్రమాతంగతతిచేతన మరలోక। వాసభృగుచేతనిగ్గరవంశజాత।కా
రణముచేతశతకోటికరులచేత।నింద్రుఁడనఁ బొల్చు నప్పర్వతేంద్రుఁడెపుడు॥౧౯॥గీ॥
నాకరక్షకవైరిమైనాకపక్ష। రక్షణపరాయణుండప్సరఃకర। దుత్తురంగమందార
జాతకారణతనుండు। యితనిరత్నాకరుండను టేమితప్పు॥౨౦॥ గీ॥ హంసరా
జకుజబుధాదిత్యగురుభృగు। జాతమందసింహికాతనూజ। కేతుచక్రధారిగిరి
వాసధర్మ్ముండు। రత్నసానుడీధరాధరుండు॥౨౧॥ సీ॥ గంగానిత్రగ్రీవగణనివాస
ముగల్గ కైలాసగిరిరీతి గాంచుటరుదె। సతతంబుహరిచరస్థానమై విలసిల్ల

హరిపురప్రఖ్యాతి నలరుటరుదె। అతిపుండరీకజా తాగమతతిగల్గ సత్యలో
కఖ్యాతిసలుపుటరుదె। హరిచందనారామ హరులచేజెన్నొందు। విబుధలోక
మురీతి వెలయుటరుదె। పాదసంతతివృతిచేతబరగియుండు। పద్మబాంధవపురీతిని
బరగుటరుదె। సీతధామసమాఖ్యనుజెందగాను। యిందువైఖరివిఖ్యాతిజెందుట
రుదె॥౧౨॥ క॥ ఆనగపతిసతివెలయున్। మేనకసౌందర్యవిజితమేనకవిలస న్మే
నకటాక్షజగుణపర। మేనకరద్విష్ణుమణియు మేనకరుణచేన్॥౧౩॥ ఉ॥ ఆకల
కంఠియంచగనెవ్వసుధాధరచక్రవర్తిపై। నాకసమాహ్వయుస్విబుధనాయ
కహస్తధృతాంతితక్షుధా। కులిశానపాయతనురాజితపక్ష యుగప్రభుండురు
త్నాకరకేళికాగృహసచాతిని వాసిగవృణ్యరాశినీన్॥ ౧౪॥

క॥ పిమ్మటగర్భనుబూనెను। నమ్మహీధర రాజుదేవి యమ్మేనక
మో। దమ్మునపశ్చిమదిశచి। త్రమ్మగద్విజరాజరేఖ దాల్చినరీతిన్॥౧౫॥ శా॥
మించెన్భూధరరాజుపత్నికరుచుల్ మెచ్చి క్రేగన్నెమ్మోముగ। న్బించెన్దెల్లనిదమ్మి
భంగివరుచైఃట్టూర్పుజెన్నొందెశో। భించెన్గానుతనుల్వమూగిచివళుల్వొంపొంద
నాగెన్నిజృం। భించెనోర్కెలుగర్భసంస్థితశిశూద్వృద్ధిక్రమంబొప్పగన్॥౧౬
క॥నవకోమలిగర్భమునకు।నవమాసములెల్లనిండెదానాటికిమా।ధవదయమేనక
సతికిబ్రు। నవవేదవగల్గెవృద్ధసమ్మదమలరన్॥౧౭॥క॥ ఘనలగ్నంబునమేనకగ
నియెన్నవమలరసిత్యకరుణారసేతన్। తనుజాతంచుఖనిజినాతపనజాతంసకలలో
కవందిపాత్రితన్॥౧౮॥ సీ॥ సంతోషమునసురసంతతివర్తించె సంతానముఖపు
ష్పసంతతులను। అందందదేవతాచుందుభుధ్వనిక్రేల నొందుమోగించిరానం
దమొంద। మేనకాద్యప్సరోమానవతీమణుల్ బూనినటించిరాధ్యానమునను।
గానవిద్యామణుల్గానగంధర్వుల నూనతవాడిరిగానమపుడు। మందమందంబు
గావీచెమందపవను। డఖిలజనులకుసమ్మోదమలపమందె। గంహ్వారీశ్వరవంశ
శేఖరునకపుడు। పుత్రికాజాతజాతప్రమదమువోసన్॥౧౯॥

క॥ ఉర్వీధరకులనాథుడుపర్వేజ్యైభాగ్యయుయునపట్టికిపేర్మిన్। పా
ర్వతియనియాహ్వయుమిడెగీర్వాణులుపూజనుములువర్షింపవెసన్॥౨౦॥ చ॥
దినదినమాసమాసములధీమణియయ్యువిలసిల్లు నేత్రకాంతిన్। వయ్యముపృద్ధిబొందు
చునునాడుచుబాడుచునవ్వునవ్వపు। త్రినిగనవాసరోచ్యపడితిప్రమదాబుకబొం
గెనంబుజా। ననచెలికత్తెబోడులననావితమన్వవకూడవేడుకన్॥౨౧॥

సీ॥ పొంన్దైవయంజెలసందడిచేరలకు పింమలుసేయుచుగందళింప। మ
ణిగణఖచితకంకణనిస్వనంబులుఝుంఝుంఝు ఝుం ఝుం యనంగ।తళుకయునన

వరత్నతమ్మెట్లునీనులతళతళతళతళతళతళజెలంగ। నసితవుమేచాయదెసలెల్లనిండు
చుమిసమిసమిసమిసమిసమిసజెలంగ। గట్టుదొరపట్టిచెలికత్తెగములగూడికొ ముట్టి
కొనజుట్టికొనితమిబట్టుగొనుచు। దాటిదాగుడుమూతలాడేటివేళ। గనెదువా
రలకానందకరముగాదె॥౬౫॥ వ॥ యిట్లుగట్లరాయనిసిరుతచిరుతనవ్వుజెలంగ
చెలికత్తెగములంగూడిధరాధరాధీశ్వరునికురంగటమెలంగుచుండెనంత।౬౬॥సీ॥
హారనీహారడిండీరపటీర సన్నిభదేహకాంతులుదిశలుబర్వ। పుణ్యనదీజలపూర్ణ
మైజెలువొందివిలసిల్లువరకమండలముతోడ।జాలప్రభాకరపల్లవారుణకాంతిస
మమైజలగుజటాచయముతోడ। పాండురభూతిలేపనసంకులంబైనతనువునయ
జ్ఞసూత్రములతోడ। వీణచేబూనియేహిగోవిందకృష్ణ। పాహిమాందేవమే
ముదందేహియనుచు। ధారుణీధరనాథునిజేరవచ్చె। నారదుండురుగానవిశా
రదుండు॥౬౭॥ శా॥ యీరీతింజనుదెంచినట్టిమునిరాజేంద్రుందగన్జూచియా
ధీరాగ్రేసరుడయినపర్వతకులాధీశుండుసద్భక్తితో। నీరేజాసనసంభవాంఘ్రు
లకుపాణిద్వంద్వముంమోడ్చిదా। గోరెన్వచ్చినకారణంబిపుడునాకున్దెల్ప
మంచున్వెసన్॥౬౮॥ క॥ నారదతనువిజితశర న్నారదనీరాకవలననిఖిలంబును
చేకూరెంభాగ్యములబ్బెనుధారుణిగలగిరులలోనధన్యుడనైతిన్॥౬౯॥
వ॥ అనినధారుణీధరునకునారదుండిట్లనియె॥క॥ పర్వతకులవరవినుమీ।
పార్వతినీయింటబుట్టిపర్వతబలగనీకున్।సర్వముగల్గుటచిత్రమె। గీర్వాణనుతప్రకీ
ర్తిఖేచరమూర్తీ॥౭౦॥ క॥ అనిపల్కెనంతపార్వతి।జనకునిగనుగొనగనాటచా
లించిరయంబున జనుదేరగగనుగొని।మునివల్లభుడిట్టులనియెముదమెదగదియన్
౭౧॥ క॥ యీతరుణికిభూతేశుడు। చేతఃపతియౌనువినుముజెప్పెదరామ।త్క్మే
తలపతితారకజపమీతన్వికినెరుగజెప్పునిదినిజమనఘా॥౭౨॥క అనిపలికెవారిజాస
న।తనయుడుజనినంతశైలతతినాథుడుపేర్మినితనతనుజనుగనుగొనిమనముననా
నందవార్ధిమగ్నుండయ్యెన్॥౭౩॥ ఉ॥ అంతటకుంభినీధరకులాధిపనందనవేటకా
తోడనొ।ఇంతినిజేరబిల్చిభువనేశుడుమత్పతియౌనటంచువేదాంతవిధిజ్ఞుడుత్తము
డుదారుడునారదమౌనిబల్కెనీ। వింతదలంప చిత్రమరవిందనిభాక్షిజగంబువా
రికిన్॥౭౪॥మ॥అనుచున్బల్కిగిరీంద్రసంభవకునయ్యబ్జాక్షిబల్కెంశరధ్వనజాతా
యతనేత్రినారదుడుసర్వజ్ఞుండులోకంబులం।దనయంబుంజరలాడుచుంగతభవి
ష్యత్కార్యవిజ్ఞానియై।జనుమానీందునివాక్యముల్దలపనిస్సారంబులేలయ్యెడిన్
౭౫॥ వ॥ అనిపల్కినతదనంతరంబు॥ఉ॥ జెక్కులుస్నిగ్ధభావమునుజెందెగనుం
గవనల్లనయ్యెచ।న్మక్కులమొక్కలేర్పడియెమోముమిసల్జలరేగెమధ్యముం।జి

క్కఁదోఁపంగ నారుకరిచీమలబాగున తేజరిల్లెనా। చక్కఁరబొమ్మ కప్పగిదిచక్కఁ
నిజవ్యాఘ్రమంకురింపగన్॥ ౭౩॥ మ॥ సరసీజాక్షికిగల్గి జెన్నల రేవాసంతతంబురీతిఁ బ్ర
భా। స్వాప్తివక్షోవహాకారకంబులును చంచద్వ్యాప్తకాలాపముల్। వరబాహాద్వయ
వల్లికల్ కరపదద్వంద్వోల్లసత్పల్లవాం। కురముల్ సంతతదృక్ప్ర సారమదభృంగు
ల్పాభిపున్నాగముల్॥ ౭౪॥ సీ। పున్నాగపున్నాగపున్నాగముల గెల్చె రామనా
భీరూపరోమతతులు। సారంగసారంగసారంగముల గెల్చె కాంతవేణీదృష్టిగమ
నములును। హరిరాజహరిరాజహరిరాజముల గెల్చె వామాక్షిముఖమధ్యవా
క్యములును। జలజాతజలజాతజలజాతముల గెల్చె కలకంఠికరగంధకంధరము
లు। అనుచుజూచేటివారలకబ్బురంబుగాగబొగడికగాంచెనుగహ్వాదిధరాన్వయా
గ్రణిసుత దేవయక్షగరుడ। కింపురుషకిన్నరస్త్రీలసొంపుమిగిలి॥ ౭౫॥

సీ॥ తరుణిదేహచ్ఛవిసరిరాక చంచలచంచలలై మబ్బుచాలు జేరె। నిం
తిబాహువులతో నీడురాకలతీగెలిగ లై కుజములదిరిగి చుట్టె। సతియూరువుల
తోడసాటిరాలేకంటి అంటలై సొరలచేసవడుచుండె। ఎలనాగపికకోల కెనగాక
నారిపొట్టలూరిపొట్టలై నీటవాదిగియుండె। సొలతిశబ్దగ్రహంబులబోలలేక। సా
లసిశ్రీమానిశ్రీ వేలజుట్టబడియె। లేమపదములకుసాటిగాలేక నేమె। నీరజమునీరజం
బౌచునీటబాగ॥ ౭౬॥ ఉ॥ చుక్కలుచుక్కలన్వ్యవల సుందరిగోరులబోలలేక
స్త్రీ। ముక్కునకీడురాకనువ్వుబు క్కలికాసముబాసివాడెసెం। కెక్కఁడివాదమం
చువెలుగెక్కుడుగక్కఁనుబాహులతోడియు। చక్కఁరబొమ్మక్రొంబెదవిసాటిన
రామనిజారెబింబముల్॥ ౭౭॥ వ॥ [illegible] సిగ్గుగుం
డెను। చిలుకలకొలికి [illegible] పూబంతు ప్రేం
చిగ్గొనితుబుస్సంయూపి [illegible] చంద్రికఫేన
మువెల్లబోయెడిన్॥ ౭౮॥ క॥ [illegible]
పగభూ। చక్రములసటకుచములను వక్రము [illegible] ॥ ౭౯॥
గీ॥ చానపిరుదులకొసఖ్యమూ [illegible] గాని। [illegible] తిరిగెటిరి॥
గావచక్రముసఖ్యముబూనరేమ। [illegible] సచుండె॥ ౮౦॥ క॥
నీలమ్ములుచమరీమృగ వాలమ్ములజాలములు [illegible] ॥ వాలమ్ము [illegible]
లాంబకవాలుగురులపాటిరాన్ర [illegible] ॥ ౮౧॥ [illegible] గారముగల।
తోదరిమెలగుచుం [illegible] ॥ [illegible] సింపుగా
నకరీతిన్॥ ౮౨॥ క॥ [illegible] ॥ [illegible]
[illegible] ॥ ౮౩॥ వ॥ [illegible]

ధాత్రీధరనాథుండుప్రమథగణావృత భద్రమూర్తి।గంగాతరంగిణీ. కలితశిర
స్కుఁడు భద్రప్రదాయకభద్రహయుఁడు। బాలాబ్జభూషితపరమోత్తమాం
గుండు శక్రాదిదేవతసన్నుతుండు। సరసీరుహాంబకసంతతమిత్రుండు సకలస
ర్వంసహాచక్రరథుఁడు।కాశనీకాశకాశపాకాశ సింధు।హారనీహార హీరపటీర
శారదాభ్రమందారశక్రహయాబ్జచంద్ర।సమశరీరుండుశర్వుండుశంకరుండు॥
౧౦॥ శా॥ దక్షాధీశతనూజదాసిమదిలో తాపంబునం దేవతా। ధ్యక్షుండవ్య
యుఁడప్రమేయుఁడుశివుండప్పంకజాతాక్షి శ్రీ। తత్క్షోణీధరపుత్రియైనదనుచుం దా
వేటఁ జేబూడగా। నుత్తుశ్రేష్ఠమునెక్కి వచ్చెనుగిరీంద్రోద్యానమధ్యోర్వికిన్॥
౧౧॥ ఉ॥ రాజకళాధరుండుదినరాజసమానవిభుండుసర్వది। గ్రాజనుతప్రభా
వుఁడహో రాజధరుండుతపంబుసేయఁగా। దాజనుడెంచెనంచువినితాపసవర్యున
తించిభూమిభృ। ద్రాజకుమారికామణిని రాజనిభాస్యనుజూచియిట్లనున్॥౧౨॥
శా॥ రావేచంద్రనిభాననాగుణవతీరావేజగన్మోహినీ। రావేరాజితప
ద్మనేత్రితనయా గావే ప్రవాళాధరీ। రావేకోకిలవాణిదంతిగమనా రావేత్రిలో
కేశ్వరీ। రావేలేయనిచేరబిల్చిశిరమాఘ్రాణించిబల్కెన్ నృపన్॥౧౩॥
శా॥ ఓతల్లీజగదీశ్వరీసకలభాగ్యోపేతనానాకళా। తీతప్రజ్ఞమదీయ
పుష్పవనిలోతేజఃప్రభావంబుగా। భూతాధీశుఁడుదారభావజపమామూలంబు
గాబూనితా। ప్రీతింజేయుచునుండెనచ్చటికిపుత్రీవేగనీవేగుమా॥౧౪॥క॥ జనిశీ
తనిగనుగొనినీ। వనయమునతనాజ్ఞపనులనతివినయముతో। నొనరించిననత
నికరుఁ। మనమునజనియించుకోర్కెమరిసిద్ధించున్॥౧౫॥క॥ మునుపటిముని
సంఘములకు। వనమునఁనుపచారమునకువారిజనేత్రల్। జనిసేవజేసిహృదయం।
బునఁగలకోరికలనెల్లబొందిరితల్లీ॥౧౬॥ఉ॥ కావుననీవువేగిరముకంజదళేక్షణవే
టకతోమహా। దేవునిసేవసేయుమనిదెల్పినసంభరితాంతరంగయై। గ్రావకు
లేంద్రసద్గుణవిరాజితపుణ్యచరిత్రతండ్రినే। నీవచనంబుఁదప్పకనేరనునేగద
నట్లజేసెదన్॥౧౭॥వ॥ అనిపల్కి॥ చ॥ కురులుజడల్లివక్త్రమునకుంకుమబొట్టిడి
కన్నుదోయినిం। తిరముగకజ్జలంబిడిశ్రుతిద్వయభూషణముల్జలంగసుం। దర
మగునీవిమీరవర ధౌతపటంబుబిగించిచందనం। బరుదుగబూచి మేననగలన్నిధ
రించిదగంగవేటకతోన్॥౧౮॥క॥ నెచ్చెలిగుంపులతోడను। ముచ్చటలాడుచు
నుభువనమోహనలీలం। అచ్చటవారలుమెచ్చగ। వచ్చెన్నచ్చానదేవ వల్లభుఁగా
నన్॥౧౯॥వ॥ వచ్చికరవలయంబుల నలుగడలు నలుగడలుజలంగా శేషవల
యుమౌళినిచ్చినిటలతటఘటితాంజలిపుటయైయిట్లనియె॥సీ॥ రజతాద్రివాసా

ధాత్రీధరనాథుండు ప్రమథగణావృత భద్రమూర్తి। గంగాతరంగిణీ కలితశిర స్కుండు భద్రప్రదాయక భద్రహయుఁడు। బాలాబ్జభూషిత పరమోత్తమాంగుండు శక్రాదిదేవతసన్నుతుండు। సరసీరుహాంబక సంతతమిత్రుండు సకలసర్వంసహాచక్రరథుఁడు। కాశనీకాశ కాశపాకాశ సింధు। హారనీహార హీరపటీర శారదాభ్రమందారశక్రహయాబ్జచంద్ర। సమశరీరుండు శర్వుండు శంకరుండు॥

౧౦॥ శా॥ దక్షాధీశతనూజ దాసిమదిలో తాపంబునం దేవతా। ధ్యక్షుండవ్యయుఁడప్రమేయుఁడు శివుండప్పంకజాతాక్షి శ్రీ। తక్షోణీధరపుత్రియైన దనుచుం దా వేడ్కఁ జేబూడగా। నుక్షశ్రేష్ఠము నెక్కి వచ్చె నగరీంద్రోద్యానమధ్యోర్వికిన్॥

౧౧॥ ఉ॥ రాజకళాధరుండు దినరాజసమానవిభుండు సర్వది। గ్రాజనుత ప్రభావుఁడహిరాజధరుండు తపంబు సేయగా। రాజను డెంచెనంచు విని తాపసవర్యుననంచి భూమిభృ। ద్రాజకుమారికామణిని రాజనిభాస్యను జూచి యిట్లనున్॥ ౧౨॥

శా॥ రావే చంద్రనిభాననా గుణవతీ రావే జగన్మోహినీ। రావే రాజితపద్మనేత్రి తనయా రావే ప్రవాళాధరీ। రావే కోకిలవాణి దంతిగమనా రావే త్రిలోకేశ్వరీ। రావే లేయని చేరబిల్చి శిరమాఘ్రాణించి బల్కెం గృపన్॥ ౧౩॥

శా॥ ఓతల్లీ జగదీశ్వరీ సకలభాగ్యోపేత నానాకళా। తీతప్రజ్ఞ మదీయపుష్పవనిలో తేజఃప్రభావంబుగా। భూతాధీశుఁడు దారభావజపమామూలంబుగా బూని తత్। ప్రీతిం జేయుచునుండె నచ్చటికి పుత్రీ వేగ నీ వేగుమా॥ ౧౪॥ క॥ జనిఈశుని గనుగొనినీ। వనయమున తనాజ్ఞ పనుల నతివినయము తో। నొనరించిన నత నికరుఁడు। మనమున జనియించు కోర్కె మరి సిద్ధించున్॥ ౧౫॥ క॥ మును పటిముని సంఘములకు। వనమున నుపచారమునకు వారిజనేత్రల్। జని సేవ జేసి హృదయం। బున గల కోరికల నెల్ల బొందిరి తల్లీ॥ ౧౬॥ ఉ॥ కావున నీవు వేగిరము కంజదళేక్షణ వేడ్కతో మహా। దేవుని సేవ సేయుమని దెల్పిన సంభరితాంతరంగయై। గావకులేంద్ర సద్గుణవిరాజిత పుణ్యచరిత్ర తండ్రి నే। నీ వచనంబు దప్పుటకు నేరను నే గద నట్ల జేసెదన్॥ ౧౭॥ వ॥ అని పల్కి॥ చ॥ కురులు జడల్లి వక్త్రమున కుంకుమ బొట్టిడి కన్నుదోయి నిం। తిరముగ కజ్జలంబిడి శ్రుతిద్వయ భూషణముల్ జలంగను। దరమగు నవిమీరవర ధౌతపటంబు బిగించి చందనం। బరుదుగ బూచి మేననగ లన్నిధరించి దగంగ వేడ్కతోన్॥ ౧౮॥ క॥ నెచ్చెలిగుంపులతోడను। ముచ్చటలాడుచు నుభువనమోహనలీలం। అచ్చటవారలు మెచ్చగ। వచ్చెన్నచ్చాన దేవవల్లభు గానన్॥ ౧౯॥ వ॥ వచ్చి కరవలయంబుల నలుగడలు నలుగడలు జలంగా శేషవలయు మోమ్రొలనిల్చి నిటలతటఘటితాంజలిపుటయై యిట్లనియె॥ సీ॥ రజితాద్రివాసా

మాయఘనలోకస్తుత్యశీలాయవా। క్సరసిజాతముఖీశ్వరాయ కరుణాస్వాంతా
యధీరాయభా। స్కర తేజోవిభవాయ రాత్రిచరజిద్గర్వాయ తుభ్యంనమః॥౧౦౦
క॥ అంచుం వేల్పులునల్వను। తించితపోమహిమచేతదితిసుతుఁడు విజృం(భించిత
మువంచిబలమున। మించినకార్యంబుపక్రమించిరి దెల్పన్॥౧౦౧॥
క॥ తారకుఁడనునొకదానవ। వీరుఁడువీరాంతకుండువిపులబలుండై। మా
రివిధంబున వేల్పుల। బారందోలెంనికేమిబలుకుదుమనఘా॥౧౦౨॥ సీ॥ బలశాసను
నకునుబలశాసనుఁడయ్యె నగ్నిదేవునకుదానగ్నియయ్యె। కాలాంతకునకునుకా
లాంతకుండయ్యె రక్కసిరేనికిరక్కసయ్యె। తోయదత్సునకునుతోయదత్సుండ
య్యె వాయుదేవునకునువాయువయ్యె। చాగగానికివంతచాగకాడయ్యెను భీ
మునకెన్నగాభీముఁడయ్యె। నష్టదిక్పాలజంబులయామణంచె। సిద్ధకిన్నరవరుల
ప్రసిద్ధిమాన్చె। నప్సరస్త్రీలతోఁజేలెనతనుకేళి। వరతపోధనులగు మౌనివరు
లజంపె॥౧౦౩॥
వ॥ యివ్విధంబునలోకదారకుండగు తారకుండుగావించుబాధలు బోధపరచి
వానిసాధింప నుపాయంబుశోధింప వలయునని ప్రార్థేయంబునదీనులై యున్న
దేవతాసమూహంబునుంగాంచి దీనదయాళుండుగావున వారలకలకలంబులు
వారించి విరించియిట్లనియె॥ ఉ॥ దేవతలారమీరిపుడు దెల్పినబాధలనెల్లవింటి
న। ద్దేవవిరోధినాజినివధింప సమర్థుఁడగాను పార్వతీ। దేవినిచంద్రశేఖరుని ధీ
యుతులైదగగూర్పుఁడంత। దేవావనమూర్తిబుట్టిదితి జాధిపుబేరణగించుభో
రునన్॥౧౦౪॥
చ॥ పరిపరివృద్ధిబొందెనని భావములంకడుచింతవీడుఁడీ। సురవరులార
సజ్జనులశోకముదుష్టతరశ్చమోక్షయా। కరమనిమీరెరుగరెజగత్త్రితి భారనివా
రకుండుమే। శ్వరుడెగలండుమామకవచస్థితినమ్ముఁడు పొందుమేలగున్॥౧౦౫॥
క॥ ఇత్తెరగునకరుణాకర। చిత్తుండైనలువబలుక జీమూతహయుం। డత్తరిమో
దంబునసుర। సత్తములిరువంకగొల్వజనియెం దివికిన్॥౧౦౬॥ క॥ జనిదేవసభా
మధ్యం। బునగూర్చునిగురునకనియెపురుహూతుండీ। శునినగజనెట్లుగూర్పఁగ।
ననుకూలంబనిననతనికతడిట్లనియెన్॥౧౦౭॥ గీ॥ విన్నవించెద దేవేంద్రవినుము
నాఁడు। పలుకులికార్యమునరింపపద్మశరుఁడె। గానవెవ్వరుశక్తులుగానతని।
దలుపుమనంతదలచెకందర్పునతఁడు॥౧౦౮॥ వ॥ తత్క్షణంబ॥ సీ॥ పసిమిగు
లేఁడుకుసుంబాపాగతలచుట్టి। తుమ్మిపువ్వులదండదట్టిజుట్టి। బంగారురంగు
ప్రూటంగిమేనధరించి। మొగలిపూచాకుదామొలనుదాల్చి। కీరముల్పాచినమా

రుతరథమెక్కి। దంభైనమీనధ్వజంబు గాఁగ। చెరకుసింగాణిని కరమున గీలించి। ముల్కులు బత్తళికలను నిల్పి। గండుతుమ్మెదగమి మోఁగిలదండునడువ। పరభృతంబులగమి బరాబరులు సేయ। దండువెడలెను మారకోమరుండు దేవ। వసునిగానగదోషితామరుడు మరుఁడు॥౧౦౯॥

సీ॥ అంకపేరస్థరత్యంబుజాక్షీమణి। తళతళమెరయుచంచలయు గాఁగ। పాంథజనాళిసంబాధితకోకిల ధ్వనులనులార్భటిసంతతులు గాఁగ। విరహిణీజనములవెత జేయుషట్పద। జ్యాధ్వనిదూరగర్జనములు గాఁగ। భువివియోగులనేయుపుష్పశరంబులుతుళ్ళితూలెడి వడగళ్ళు గాఁగ। దశదిశాభాగములనొప్పుతసువుకాంతి। తరుచుగాఁగప్పసాగినతమము గాఁగ। నంగజుండనుపుష్కలావర్తకాఘనుండు। పూని దేవేంద్రుఁగనుఁగొనఁబైనమయ్యె॥౧౧౦॥

క॥ కందర్పుఁడు కడు పేర్మిని। సుందరనకమున జేర్చి శుకవాహనుఁడై బృందారకపతిగనదా। నందంబున జనుచు బలికె నమ్మానినితోన్॥౧౧౧॥ ఉ॥ సోమశిఖాస్యా యుల్లదుగొంచూడు సమస్తఫలాగమాళికిం ధామము యక్షకింపురుష దానవశాత్రవకిన్నరాళికిం। ధామముదీని మెచ్చఁగ విధాతకు నైన దరంబె నందనా। రామము జూచువారికభిరామ మహో మదహంసగామినీ॥౧౧౨॥ సీ॥ కైలాసగిరిదీప్తిఘనదేహకాంతుల బ్రబలు దేవేంద్రుని భద్రగజము। యిదెయిదె చెట్టవాష్ట్రినుద యించెను ఉచ్చైశ్శ్రవంబు పురందరవాహనంబు। యిదె హరిచందనంబిదె గవర్థుల కోర్కెలు వెల్లుగా గురియుచుండు భక్తులవాంఛలు పాలుగా గురిపించు సురభియిల్లిదెసుమ్మి సుందరాంగి। యనుచు రతిపతి తనసతినైన రతికి। మలికె కౌతుకమతిగాఁగనతిచతురత। బలికె కుసుమముల నిలచుచు బహువిధముల। వంచెసింపుచు చనిచనికంతుఁడపుడు॥౧౧౩॥ చ॥ కనుఁగొని పంకజాంబకుఁడు కన్నులపండువగాఁగ నాకమున్। ఘనసురకామినీమణినికాయవిరాజిత సౌధలోకమున్। కనదురుదేవయోనినిజగానమహోత్సవరసామ్యమైకమున్। వనరుహవైరిరత్నరుచివిభ్రమచుంబిత చంద్రనాకమున్॥౧౧౪॥

వ॥ గని పురంబు ప్రవేశించి రాజమార్గంబున నరుగునెడ॥ చ॥ అనువుగరాజమార్గమున నాజను డెంచువయారియవ్వదే। కనకనిశాంత మన్మగుడెకాఁపుతలోదరి యుంచిరేశుడే। జననుతతంద్రిహోము లసుజమ్ములు చేరె డెయించుయుంచిరా। కనకవికారసౌధతటకాంచనవిష్టర సంస్థితాంగనల్॥౧౧౫॥ ఇతనిమన్మథుఁడుగాఁగ నేదేవుఁబ్రార్థించియో నోములేనోచెకామజననీ। యిటమచ్చి త్రైశాగా నేచుహాస్యాల గోరిభజియించె సిరకపంకజాక్షి। యిటవసె హితగాసిశ్వరా

ప్పితశచి త్తయై గంగముద్దెమొ బాగుచేసె। నింతచక్కనివానినీవేళ దర్శింపమన మెట్టినోములమసలినామొ। యనుచుదమలోన దమమాటలాడుకొనుచుఁ। ననిమిషత్వంబు నిక్కమౌనని దలంప। కాయజునిజూచిజూచి యకాంతలెల్లసిగ్గువ డరాజు వీధి వేంచేసెమరుఁడు॥౧౧౬॥ చ॥ మనసిజుఁడాత్మ మెచ్చి పురమార్గమునం జనుదేరువార్తఁ జె। య్యనవినికొల్వు గాంచిమనమందరమాతనిదోడి తేర గా। పని గలదంచు నాహరిసుపర్వము నింద్రులతో నెదుర్కొనెం। వినుతయశోపశాలు జనసుశ్రుత శీలుముకుందబాలునిన్॥౧౧౭॥

ఉ॥ వచ్చినశక్రుఁ గాంచియట వారిజబాణుఁడు తేరుడిగ్గదా। గుచ్చికవుంగలించుకొని కూరిమితో కుశలంబు వేడుచుం। ముచ్చటలాడుచుం భువనమోహనలీలజెలంగ జేరరా। వచ్చెసబంధుఁడైయమర వంశసుధర్మకు నాసుధర్మకున్॥౧౧౮॥ ఉ॥ దిద్దినకొల్వులోనమణి దీపులచేవిలసిల్లు పచ్చరా। గద్దియనుండబలారినగగర్వవిభేదిమనోభిరాముసం। పద్ధసదీశ ధాముశరబాధితపాంథలలాము। యుద్ధసంవిద్ధసుజాళిభీము నరవిందశరోత్తమకాముకామునిన్॥౧౧౯॥ క॥ తానునుతెనసభవారును। మానుగగూర్చుండిరాక్రమంబునహరి సన్మానకుతూహలమానసమీనధ్వజునకు నుపక్రమించిట్లనియెన్॥౧౨౦॥ క॥ క్షేమమె మీకుల్లోకములకు క్షేమమెమీబలములకును క్షేమమెమీకున్। క్షేమమెమీబాంధవులకు। క్షేమమెసర్వంబునకును శీతాంశుసఖా॥౧౨౧॥

క॥ ననమూవులలోకంబుల। ననవరతముగెల్చుజాణవదిగావున నీఘనబలమెన్నగశక్యమె। వనరుహసంభవునకైన వాసుకికైనన్॥౧౨౨॥ సీ॥ నీమల్లికాంబకనిచయంబులకునోడి బ్రహ్మదేవుఁడువాణిబాయకుండె। నీపంకజాస్త్రప్రతాపాగ్నికోర్వక గాధిపుత్రుఁడు మేనకనుమరంగె। నీచూతసాయకపాశ్చర్యమునకోడి। కమలాయతాక్షుఁడు కమలమరగె। నీనీలకుముదాశుగానేకములకోడి సర్వలోకంబులుసతులజేరె। రట్టినినుబొగడి సేయనేననగనెంత। యోగులనుభోగులనుసేయనుద్భవించి నట్టివాడవునుతచైత్రవనజనేత్ర విరహజనయోగసూత్ర శ్రీవిష్ణుపుత్రా॥౧౨౩॥ ఉ॥ తారకదైత్యనాయకుని దారుణబాధలకోడిదేవతల్ సారజగద్భర్తతోఁ దెలప నిర్జరులారయుమామహేశ్వరుల్ మారుని కేళిదేలినకుమారుఁడు సంభవమొందిలారకుం। ఘోరునదృంచునంచువిధి బొల్పుగబల్కెను మానపోద్భవా॥౧౨౪॥ క॥ కావునఁనీవికార్యము। నేవెరవుననైనజేయుమిదనీపని గానోవారిజశరవేగమె। గావుముమీతండ్రిమమ్ముగాచినరీతిన్॥౧౨౫॥ మ॥ రమతోవిషంబుమున్నుబల్కెన మమపాశ్రితాస్సురాయన్న శాస్త్రముసత్యంబుగ

నిత్యమయ్యెను యథాతాతస్తథాపుత్ర యనుమహావాక్యమునీకు జెల్లినుగ
దా నక్కనాప్రకారంబుబున్నుఁ మతోసిశుడుగ్రీడజేయుటకు సీవ్రాహింపుమీద
పడకా॥౧౨౬॥

గీ॥ తారకాసురబాధాప్రతప్తులమగు। మమ్ము విడచుటసీకుధర్మమ్ముగా
దు। పాహిభవసర్వే జనాస్సుఖినోభవంతటంచుబలెకిడి వాక్యంబునెంచిచూ
డు॥౧౨౭॥ గీ॥ పంకజాంబకనః పాహిపాహియంచు। నన్యథాశరణంనాస్తి
యంచునెంచి। యంగజత్వాంవయంశరణం గతాయటంచుబార్థించుమమ్మురి
క్షించవయ్యా॥౧౨౮॥ ఉ॥ నావ్రుడుపంకజాంబకుడునవ్విసురేశ్వర యిట్టిసేత
కుంనీవతిదీనతంబలుక నేటికినాకడనీతవృత్తి సేవావనకార్యమిశ్వరు బ్రోయుంచి
రువంకల మేలుగానసంభావనజేసిదేవతల భావములంముదమొంద జేసెదన్॥
౧౨౯॥ వ॥ అనివిజృంభించి॥ ఉ॥ వీరరసంబుమీరనరవిందమహాస్త్రము శోభనస్ఫు
నంజేరిచిషట్పదధ్వనిని జేయుగ కోకిలకీరసంఘముల్। ఏరముతోడగొల్వగ। ను
ఛేత్తుగనీశుని వేయుకున్న నాపేరుమనోభవుండెజన భీకరబాణములంబు జంబు
తే॥౧౩౦॥ క॥ అసమాస్త్రిడిట్లుబలికిన యసురునిసాధింతునంచు నతివేడుకతో
బిసరుహనేత్రికినతనికి। వసతిగనాకసౌధవరము వాసవుడిచ్చెన్॥౧౩౧॥ వ॥
అంత్తా॥ సీ॥ బ్రహ్మాండసంస్థితపరవక్ర జంతుసంయోగవిగ్రహరాజయోగినైన।
వితతతమోచిత్తవేదండసందోహ హర్యక్షసత్వరహంసనైన। పూర్వధరాగ్ర
శృంగాభోగతపనప్రభావస్థితబ్రాహ్మణవణిజనైన। సహోపనిషదగ్ధసంగృహీతో
త్తమ। భావభావమహానుభావునైన। సోలతులువిలాసగరిమనే ప్రొద్దుచుట్టుచు
ట్టు దిప్పుదురిదిమహాచోద్యమంచు। పశ్చిమకామినిభోగ భావతృప్తినప్పటికినొం
ది జనెపశ్చిమాద్రికినుడు॥౧౩౨॥ గీ॥ చరమకకుబంబుజాతాక్షిసరభసమున। ని
నుడుతనుజేరతనసొగసేర్పడంగ। మంచియద్రనిచేరేఖరించెననగ। సంజకెంజా
యచరమదిశంజెలంగె॥౧౩౩॥ క॥ హరిహరిగనితమిరేఖము। లరయుచిరగసుహ
లడాగ। నతడేగినకీకరములయిమరల వెలువడిఘటదిరిగెనవంగ। దిశలలమును రె
లంగెన్॥౧౩౪॥

వ॥ మరియును॥ సీ॥ అబలాపాంథాజయహేమహాగళ కామప్రతా
పాగ్నిధూమమనగ। యామినీరామాభరామధారాధర శ్యామలకుంతలచ్ఛాయి
యనగ। జననేత్రరాజీవచయనిర్యగాచ్ఛాదితస్యామరాసప్రతానమనంగ। ధా
రుణీలోకస్థజారచోరాగ్రణి కృతకార్యజాతాపకీర్తియనగ। కాలధారాధర
శ్యామకాకకంజ। రీటమదభృంగరాటాళిలకులా మత్తసామజఛాయనిరసం

మచ్ఛాయగల్గి। తమమువిలసిల్లెజనులను త్తిమమనంగ॥౧౩౫॥ సీ॥ తిమిరతమాల
ధాత్రీసంభవంబున। బొల్పారఁబూచినపుష్పాలనగ। దిక్కామినీమణాళీతిరము
గాధరియించు రమణీయతారహారములనంగ। సురసింధుజలమానుతరిపాకశా
సన గజముజల్లెడితోయకణములనగ। నంబరాంగణముననమర కాంతారత్న
ములుబెట్టురాజితకలశములన। మెండుగనుపుండరీకభవాండమెల్ల।నిండుకొనితా
రకాళులఖండముగను పాండురచ్ఛవిదిశలందుబర్వె మెరసెగనెడవారలకానం
దకరముగాగ॥౧౩౬॥

క॥ నెలతేటయ్యెచకోరకములుతమతమసతులుగూడి।మోదముగదురం
కలకలజెలగెనుదిశలను। దళమగుతిమిరంబు దప్పుదప్పులకేగెన్॥౧౩౭॥ సీ॥ బ్ర
హ్మాండగృహమునప్రాచీదిగంగన వెలిగించుదీపపుకళికయనగ। రజనీసతీకంఠ
రాజితకలధౌత సుందరమంగళసూత్రమనగ। పూర్వాద్రిభిభునకుపూర్వదిక్కా
మినిబట్టిననివాళిపళ్లెమనగ। భీమతమోదంతిభేదనకార్యస మాగతమత్తసిం
హంబనంగ। కలువలుజెలంగనీరేజములుగలంగ తమముదొలగంగపాంథసంత
తిగలంగ। లోకమలరంగజక్కవమూకగుంగ। వాల్చెతమ్మిలగొంగ యంబునిధి
బొంగ॥ ౧౩౮॥ గీ॥ ఉదయరాగంబులీడనయ్యుడుగజేశు।డభ్రపదమునకెగయు
చు శుభ్రమగుశరీరకాంతిజనాంబకప్రీతిజేయ।వన్నెలగలంగజెసె నత్యున్న
తముగ।౧౩౯॥

సీ॥ కాండపాత్రకుతరికించరిపనివాడు చెన్నుమీరకళాయిజేసెననగ।
రాజితలీలచేరాజరాజాగ్రణి భూదేవిపైజల్లుబుక్కయనగ। సర్వదిక్కాంతలు
స్వామిసంతర్పణ కోసముపిండారబోసిరనగ। బ్రహ్మాండజాలనిర్మాణప్రవీణ
పంకేజాతలోచనకీర్తియనగ। కాండడిండీరదేవవేదండకాండ। పుండరీకాండజ
ప్రభామండితంబు। పండువెన్నెలతాండవోపతాండముగను। నిండియుండెనుధా
రుణీమండలమున।౧౪౦॥ సీ॥ వనజాతభవచంద్రవదనావదనమధ్య లలితకస్తూ
రికాతిలకమనగ। ఫుల్లనూతనఘనపుండరీకాంతర మధుపానమత్తబంభరమనం
గ। రమణీయపరితప్తరజితవినిర్మిత। పంజరశారికాపక్షియనగ। పరిశుద్ధగురు
కాంస్యపాత్రాంతరాళ సంప్రాపితగుడక్షౌద్రరూపమనగ। సుందరీజనహృద
యారవిందబృందమంద చిత్తజసంతాపమొందిగుంద। పొందుగలిగినవారలా
నందమొంద। కందుజెన్నొందెనందమైనిందునందు॥౧౪౧॥

క॥ మామయగుశశినిగనుగొని। కాముడుసంతోషదాయి కౌముదిలో
నం। బామామణితోమెలగెను। క్షేమామోదములమనముప్రీతింబొందన్॥౧౪౨

గీ॥ యిట్లుకొంతదడవుయిందివరాక్షితో చంద్రకాంతసౌధసానువులను। కేళి జే సిమీనకేతనుడటమీద।రతినిగూడి చేలెరాత్రికేళీ॥శా॥ పక్షీంద్రధ్వజభక్తరక్షక కృపాపాథోధిక్షీరాబ్ధిజా। వక్షోజాంచితకుంకుమారుణ మణివ్యాప్తాతివక్ష స్థలా।ధ్యానా రక్షితదీనసంచయ సురాధ్యక్షాసునాసీరపా।యక్షాధీశ్వరమిత్ర మిత్రదితి పుత్రాధీశకాలాంతకా॥౧౪౪॥ క॥ నందునినందనజగదానందప్రద మందరధర। నందితసురసంక్రందన కుందరదనయరవిందాయత సుందరాక్షవి ద్వత్పక్షా॥౧౪౫॥ మాలినీ॥ సుగుణగుణకలాపాశోషితాశేషపాపా। నిగమని చయదీపా। నీరరుడ్వాసినీపా। జగదభినుతశీలా। శాతకుంభాభచేలానగరిపుము ఖపాలానందగోపాలబాలా॥౧౪౬॥ మందాక్రాంతం॥ యోగోపానాంనయ నకుసుమైశ్చంచలైశ్చారు లీలైబృందారణ్యేమునిజన యుతెపూజితః కామి నీనాం। తంవందేహంవినయనమితో భక్తమందారభూజం। మోదూర్వాభ్యో త్తమపుర్వపతిం వేణుగోపాలమీశం॥౧౪౭॥

గద్య॥ ఇతిశ్రీమత్సూర్యనారాయణకరుణాకటాక్షవీక్షణామృ

తధారాముద్భూతకవితా ప్రసిద్ధాత్రేయగోత్రపవిత్ర

వెంకటకృష్ణపౌత్ర రామయామాత్యపుత్రసకల

సుకవిని కరవిధేయ వెంకటకృష్ణనామ

ధేయప్రణీతంబైన హైమవతీ

పరిణయంబను మహా

ప్రబంధంబునందు

ప్రథమాశ్వా

సము.

శ్రీశ్రీశ్రీశ్రీశ్రీశ్రీశ్రీ

శ్రీరస్తు.

హైమవతీపరిణయము.

ద్వితీయాశ్వాసము.

శ్రీమద్బృందావనవసు। ధామంజులకుంజఘూసతత్పరసుంభ। స్తోమపరి పాలగోప। క్షేమంకరవేణులోలశ్రీగోపాలా॥౧॥ క॥ వినునైమిశవనసదనులు మునులుపహాసచలిఘనులు। భూతివిరాజత్తనులుప్రపుణ్య కథాచింతనులనిరా ఘాతం... ప్రయుత్రీతిన్॥౨॥ ఉ॥ సూతదయాపరీతపరిశుద్ధ జగద్ధితకీర్త్యు పేతక। ... తవిప్రభూతఖిల దోషవితానపురాణసత్కథా। జాతవినోది తార్యజనసంచయహృజ్జలజాతపూతని।ర్ణీతకథాప్రసంగమతినిర్మలబుద్ధినెయుం గఁజెప్పవే॥౩॥ క॥ తుంగంబులసంతోషత। రంగంబులుతోషితాంత। రంగంబు లుశ్రీరంగంబులుప్రాంతస। త్సంగంబులుశివకథాప్రసంగంబులిలన్॥౪॥ క॥ వా సములుభక్తిపర్యా। యాసములుమునీంద్రమందహాసములుదయా। వాసములు భక్తసంఘో। ల్లాసములుగిరీశుగుణవిలాసములరయన్॥౫॥ క॥ అనివేడినశౌనక ముఖ। సువమునులకు ... మై। కౌతూహలులైమై। ఘనవాక్యస్ఫురణోదయ। వినయజనానందమయవివేకప్రౌఢిన్॥౬॥

సీ॥ ఉదయాద్రిగాయోషిదుత్తప్తవమల్లి కాకుసుమనికందుకంబనంగ। పూ ర్వాంగ ...గసంభూతసితాగ్రహ్యభూరుహశాఖాగ్రపుష్పమనగ। శతమఖసౌధా గ్రచామీకరాంతరస్థాపి...। జపిత్సంబనంగ। రవిశాల్వబామసారథికరీటోప రిల...ముక్తాపటంబనంగ। రక్తఘటప్రముఖ...యామినిరాచుని...। జక్క ...తకరాళి...తేజ ... స్ఫుర...దిక్కు చాలనక...జడ నాగిరేని ముకర...చక్క ...రూపుదిక్కు...॥౭॥ క॥ ఘనసౌమ్యాగ్రేసరకవి। మునకరుణో గసాధిభూతిసేవాహక్రీ...। ఘనసౌమ్యాగ్రేసరకవి। మునకరుణోదయవిభూ

తినేసారె వెన్॥౮॥ క॥ అతులభర ద్వాజద్విజ। కృతనిర్మలరామశబ్దగీతమురీ
తిం। తతులభరద్వాజద్విజకృత। నిర్మలరామశబ్దగీతము మెరసెన్॥౯॥గీ॥ జక్కు
వలమేలుకూరుపుదిక్కు జేరె। నిక్కమిదినమ్మినీవునీయిక్కకేగు। కొక్కురోకో
యటంచు కోగూసెననగ। కొక్కురోకోయనుచుగూసె కుక్కుటములు॥౧౦॥
క॥ ఇనుడుదినదినముచిప్పలు। తనకర్ఘ్యముపాద్యమిచ్చు తరి దెలియగబంపిన
ప్రచుర పత్రికోయన। కనదరుణోదయము పూర్వకడబొడ జూపెన్॥౧౧॥
క॥ లోకులుశ్రీహరిశబ్దా। నీకంబులుదలచునంత నేతమముబలెం। లోకులుశ్రీహ
రిశబ్దా। నీకంబులుదలచునంత నేతమమరిగెన్॥౧౨॥

క॥ చోరులుచోరితమానియు। జారులుజారత్వముడిగిజనిరిక్కలకుం।
జారులచోరులతీరులు। దూరము లై బారుగా దెతుదినిను చెంతన్॥౧౩॥ గీ॥ కా
వుకావటంచుకాకవుల్ని। జశబ్దములకుజనులగూడి జెలగుభంగి। కావుకావటం
చుకాకవుల్ని। జశబ్దములకుజనులగూడి జెలగెనపుడు॥౧౪॥ గీ॥ ఘనతరులగూ
డి మునికీర్తిదినముఖమున। వినుతియొనరించువరకవివితతిరీతి। ఘనతరులగూడి
యునకీర్తిదినముఖమున।వినుతియొనరించువరకవివితతిగూసె॥౧౫॥క॥ తారాప
థమునబాసెడి। తారాపతిబారజూచితారాదారిన్। దారాచారాదారోదార
త్వముమీరభూరిదారల్దారెన్॥౧౬॥ సీ॥ పద్మినిపక్కలోపల రాత్రిమెల్లనబో
లుపారనందందబారలిపారలి। పుష్పగుచ్ఛస్థనాభోగశ్రమాంబువుల్। వేడుకతో
డుతవిసరివిసరి। మంజులసుమనోనికుంజగృహంబుల వెక్కసపాటునవెడలివెడ
లి। లోలాంబకాభోగలోలతతత్వాధ జాలకంబులగనజాలిజాలి। వారకాంతా
గృహంబులదారిదారి। ధీరజారులచెంతనుజేరిజేరి। సారెసారెకుగంతలదూరి
దూరి। జారుగతిమీరెనమ్మందమారుతంబు॥౧౭॥

క॥ అతివలునతిచతురతనిజ। పతిసుతరతులందు బలుకుపలుకులంవిని
త్తితకైరింపమిఘనమని। తలసొజ్జలనంగదీపతతితలలూచెన్॥౧౮॥ గీ॥ కమ్మవి
ల్కాడనేడి వేటకాడుతమిని। కాముకమృగాళివేటాడగాదలంచి। పువనంబుల
రేపల్లవిరిశరములు। నేసివేసారిసింగాణి నెక్కుడించె॥౧౯॥ క॥ కువలయ
మామోదించెను। కువలయమతిచింతనొంద కూరిమిచేజ। కెవకవకవకవన
ప్వాన్। కువకువకువకోయటంచుకోకిలలరచెన్॥౨౦॥ గీ॥ భువనజాతములకు
భువనజాతములకు। చక్రములకు దేవచక్రములకు। ద్విజగణమ్ములకునుద్విజగణ

మ్ములకును। నుదయమయ్యె మోదముదయమయ్యె॥ ౨౧॥ సీ॥ పద్మాక్షుపద్మసం
భవభవానీనాథమూర్తిత్రయాత్మకముఖ్యగృహము। గళమాత్రజలసన్నద్ధకమ
లినీసాధ్వీమణీకృతసత్రపోనిత్యఫలము। నిత్యసత్యవ్రత నియమప్రభావసంభూ
తభూసురబృందపుణ్యరాశి। అజరూపరుక్సామయజురథర్వణవేద రాశిప్రకా
శికరత్నపేటి। జక్కవలుగూయతుమ్మెదసంతుమ్రోయ పక్కిగమిమేయుచీకటి
పరుగుసేయచుక్కచాల్మాయతామరసాబగుబూయ నెక్కెతొగదాయతొలి
కొండనివముబాయ॥౨౩॥

చ॥ హరిచరణాయుధంబు గగనాంగణసీమభతండులంబులం। దరికొ
నియేరజూచితనువాధికభక్తసమృద్ధమంచువే। మరుమదినెంచునంచు మరుమా
మ మహాభయవిహ్వలంబునం। జరిగెననంగ నస్తగిరిసానులవ్రేలెపు చిత్రలీల
లన్॥౨౩॥ క॥ హరిదానవబలతిమిరము। కరకోటిసుదర్శనమున గడతేర్చుక్రి
యన్। హరిదానవబలతిమిరము। కరకోటిసుదర్శనమునగడతేర్చె వెసన్॥౨౪॥
చ॥ హరికిరణప్రతాపమున నాదితిసంతతినోడిబాడుచ। క్రరవమురాత్రిసంచ
రులగర్వముమూలగజేయునట్లనే। హరికిరణప్రతాపమున నాదితిసంతతినోడి
బాడుచక్ర। రవమురాత్రిసంచరులగర్వము దూలగజేసెనత్తరిన్॥౨౫॥క॥ఖరకర
గోత్రజరామసు। కరములుచక్రాబ్జకుతుకకరములుతద్వి। ఖరకరగోత్రజరామ
సు। కరములుచక్రాబ్జకుతుకకరములుమెరసెన్॥౨౬॥ గీ॥ ధర్మరాజుగురుడుత
మ్ములనణచిన। రాజుతేజమణచిగ్రాలుభంగి।ధర్మరాజుగురుడుతమ్ములనణచిన।
రాజుతేజమణచిగ్రాలెనంత॥౨౭॥ క॥కమలాప్తసుదర్శనమున। కమలజసచ్చక్ర
వైరిగర్వముబలెతక్క। మలాప్తసుదర్శనమున। కమలజసచ్చక్రవైరిగర్వము
దూలెన్॥౨౮॥ చ॥ ఇనుడతిదూరమేగిపునరీక్షణగోచరుడైనపద్మినీ। వనజదళా
యతాక్షితనవైభవముప్పజలంగుభంగిన య్యినుడతిదూరమేగిపునరీక్షణగోచ
రుడైనపద్మినీ।వనజదళాయతాక్షితనవైభవముప్పజలంగెనత్తరిన్॥౨౯॥గీ॥ హ
రిదయాదృష్టిచేసరోవరములోన। జిక్కువడియున్నసారంగచింతరీతి। హరిద
యాదృష్టిచేసరోవరములోన। జిక్కువడియున్నసారంగచింతవీడె॥౩౦॥

గీ॥ హరికరాభోగలాలనాగురుమనోజ్ఞ। కమలవనరాశిజెలగిన క్రమ
ముదోప। హరికరాభోగలాలనాగురుమనోజ్ఞ । కమలవనరాశిజెలగె సఖ్యంబు
మీర॥౩౧॥ చ॥ అలఘుబలప్రతాపుడగు నయ్యినువేడిమికోడిరాత్రిద। మ్ములను
డికెంచురాత్రిచరముఖ్యుడు రాజుదొలంగుచాష్పునం। అలఘుబలప్రతాపుడగు

నయ్యెను వేడమికైలాడిరాత్రిద్యుమ్నులనుడికించురాత్రిచరముఖ్యుడు రాజుదోఁలం గెనయేడ్యెడ॥౩౨॥

గ॥ కమలినీసాధ్వితను గూర్చికమలమధ్య। తపమొనర్చిన హరిబ్రోవ దలచినట్లు। కమలినీసాధ్వితనుగూర్చి కమలమధ్య। తపమొనర్చిన హంసబ్రోవద లచెనపుడు॥౩౩॥ గీ॥ లోకబంధ్వాన కరుణావిలోకనమున। భువనజాతార్తి దూరమైపోవుభంగి। లోకబంధ్వాన కరుణావిలోకనమున। భువనజాతార్తి దూరమైపోవె నంత॥౩౪॥ గీ॥భువనజాప్తుడనుడు బొడిచి తేజముమీర। భువన జారిరాజు బోకలెగ్గంకె। భువనజాప్తుడనుడు బొడిచి తేజముమీర। భువనజా రిరాజు బోగలకున్నె॥౩౫॥ గీ॥ అద్రిపాదాగ్రపతితనాశియొప్ప। నదిపాదా గ్రపతితనాశియొప్ప। రమ్యఖద్యోతకాంతి విరాగమొంద। రమ్యఖద్యో తకాంతివిరాగమొందె॥ ౩౬॥ క॥ ప్రత్యూషంబున సతి సెవ। రత్యాదిపతిమొ ఱకాంచి। వాశ్రీభవలీలం నిత్యానుష్ఠానాదిక కృత్యంబులుదీర్చి ప్రము దకోళెంతుడై॥ ౩౭॥ వ॥ ఉన్నయెడ॥ లలయగాకిహి॥ మానమలతాన మధుహాసముపిలాసియసి।విసచరలేకవనవాసుల। సతింపన్ధీసురులభవాసు రుల భ్రామర గభ్రాఁకములఁ గోసమపినాశముల చెసంజెలంగగన్। వాసిగ లభాంజము లబ్జాసి ల రెండముల బూసుకొని యాసలనుయానుకొనియుం డక్। త్రసమావనశ్రీవిలాసములు దేవతోల్లి సమదకారులై బాసిలెసటించన్॥౩౮॥

క॥ చైత్రమనమాసమ నేత్రవిచిత్రము, వనవాసమానసిద్ధవిచరిచారి ప్రము కాలసవిత్రము। మిత్రమకాంతి ప్రకాశమిత్రముగాలసెన్। ౩౯॥ సీ॥ వనవాస తలజిరాసవస్త్రంబులూడ్చిన భంగిపండాకు జొంపములు జారె। లలితనూతన చేలము ధరించిన రీతి। నవ్యపల్లవపిలాసములు జెలగె। పంమవానాఘాళా ముల్దాల్చిన కరణినివ్యాద జాలకములు వెలసె। నవ్యోన్యసంఘాత శాంక్తైబల్మి నభంగికోయిలగమిపలుకులుబలెకె। గానవిద్యాప్రవీణులై గసలురీలు। రమ్యపట్ట దయుంకారరావమలరె। నిష్వసంతో వమానా ఎగనవ్వ వెలఘుప్పసరి ంప వారబూంచెవెంటె॥౪౦॥ మత్తకోకిల॥ మాధవాళిశిశుతైయెవరా వ ప్రాంత్య నివాసియై। శ్రీపరాంఘ్రిసరోజకేలితశేముషీవరదృష్టియై। సాదుగేహము వా సికుజములసంపదం వెలయింపుచున్। యూథకన్యనలక్ష్మియొప్పెను యేపుమీఱగ శ్రీబదెన్। ౪౧॥

పినవాశి వసతిజపనరాని వద్దిష్టుడ గవనజాతదయోడయ ఁడం లలితపుణ్యజనలక్షీడిత శిలవారిత్యాదుత్తమగుణగణానోపియుడు। వానవతుజన

దంబులవిహరించు జాణనిర్జరవంశ చక్రవర్తికా! గరుడగంధర్వ సద్గతినుతోన్న తకీర్తికా! కందర్పగురుమిత్రకార్యకారి! యమలసద్వర్ణనిభ లాగమాంతవర్తి! నవ్యవనమాలికాధారి నగపహారి ఖిలసతతశ్రీనందగోపాలర తనుజుండ మాధవు నిలలమెలగెనమ్మార్గమున్‌ ॥ ౨౫ ॥ సీ॥ చందనాలయశైలగహ్వరయ రి జరుగకా సంచారమందానిలః వివఘునుడు! పాంసుపరాగసమ్మర్దపకంటక నాయకసే నాధినాయకుండు! లిఖిత్తమపరిభృతసత్తములోక కల్లగ్రహానంద దధ్వనివదా న్యు! ఒంబుజాకరసూతినాంబుజాతోద్భవ సభువ సమధికరిమానితుండు! వీక కాహళమత్తనయారకీర! శారికాబృందమది హంసనన్నుతుండు! చిత్త సంభవ హృత్సరశిమహాప్తు! జలవసంతుండు! మోల ప్రత్యక్షమయ్యె ॥ ౨౬ ॥

ఉ॥ కంతుడుతారకాసురవి కంపితశక్రముఖాబ్జపగ్మినీ! కాంతుడుదిక్స మాగతపిక ప్రచయాళిసమూహసారసా! త్యంతబలప్రమోద హృదయాం బుజ! కాంతుడుపవ్వసంతుసు! స్వాంతులతాంతకాననపశాంతిప్రశాంతునిగాం చియిట్లనున్‌ ॥ ౨౭ ॥ మత్తకోకిల॥ తారకాసురుడనెడ దైత్యుడుదారతేజము నంసురాసీరముఖ్యులుచారదోలిన చేరిపోరగలేక తా! వారిజాసనుతోడచెప్పిన వైరిగర్వముబోనడి జారుతుమతోగూడగా నాకసారవతు డు బుట్టయా! విరు బోరుపద్యంచునంచును వీరికాతడుచెప్పగా వారిగూర్పగజాలకన వార్యదీన తతోడన! న్గోరవచ్చితివచ్చి పీరలకోరెక! ర్విరినేయగ గోరినే నఖ పెదర తోన మకూరనేయగగోరెమీ ॥ ౨౮ ॥ చ॥ అనినవసంతుడట్లయె నకటాడనీశుడుదార భావమా! నినియతిపార్వతీనలి మనిప్రవరుబ్బొనురించినస్తపం! బనయముసే యుచుండెనిక నారయువారలగూర్పశక్యమే! వనమునిరాకకామమున వంచిన వానికినీకసాధ్యమె ॥ ౨౯ ॥ క॥ అరిభిసపింబలిమిన మాటుడుబలుమారుసోకు మాల్యముపీరకా! గోరుచుదారుచుపిజయము! గోరచుప్రస్థానవార్తకా గురుతు గజెప్పకా ॥ ౩౦ ॥

గీ॥ ఆప్రయాణాభిముఖుడైయధిపజూచినకళంకిదేవియిట్లనుసముచి తముగ! పాణిపల్లవనేలాగ్రపులుకలిప్ర! తథ్యములుగాగనమ్ము మీ మిధ్య యనకా ॥ ౩౧ ॥ గీ॥ అమ్మహేశ్వరుడవ్వనియందుదారి! జపమునేయగనీవేగిస వినయమున! జూడజాలకమునతోడగూడనోని! భంగమొనరింపవ సంభవము గల్గు! ౩౨ ॥ చ॥ అనియటులుండనిమ్ము పతిపల్కికంటమనొందుధాత్రవారిద ములదూలనప్రములచలించుపయోధులుగల్గదిక్పతుల! పదములవీడబారుదుర పాపబలాఢ్యులగానమాన మో! మదనవహద్విరోధనిదిమించిదగాదెదనెంచి

చూడుమా॥౫౦॥ క॥ దుడుకమున వేల్పుబారిం। బడుమను శక్రాదులడ్డపడుదు
రెపిదపన్। పడుమనువారలెగానీ। పడువారలు లేరటన్న పలుకులువినవే॥ ౫౧॥
ఉ॥ భూరథుడాగమాశ్వుడహి పుంగవరాడ్గుణు డంతబాణుడ। బ్జాక్షుణచక్ర
యోధుచతురాననసారథి మేరుచాపుడ। వ్వీరుడు గాలితేరు విరివిల్లునుతుమ్మెద
నారిచిలుకబా। బారహిం పుష్పబాణమ్ముల తుపాసి పినీవతనింజయింపగా। గోరిన
జాడజూడ గిరిగౌరి యగెల్చెడిచందమయ్యెడిన్॥౫౨॥ క॥ యెవరేమయినస్వ
కార్యము। సవరణకావలయునంచుశక్రుడుదలచెన్। అవివేకిరీతినీవది। వివరింప
కసేతువంతునింటివికడకన్॥౫౩॥

మ। నియతింసూరులుమున్నుజెప్పినస్వయంతీనాంః పరాన్నారయం।
తియనేవాక్యమునీవెఱింగియును। దునీతిన్స్వశక్తింశివా। శ్రయశక్తిం బరికింప
జాలక వృథాప్రావీణ్యయుక్తుండవై। భయవైరంబులకారణంబుగను సంపా
దించితీవారయన్॥౫౪॥ మ॥ బలవిద్వేషముగూడదెవ్వనికి నీపంతంబుచేకూర
దా। బలవిద్వేషిపరాపదంబడెననుం బాలించునీవంచుబే। దలచందంబున వేడబూ
నునువిపత్కాలేధి పోదీనయ। న్నలసవ్వాక్యమెరింగిపల్కంగనమీనా నాప్రకా
రంబులన్॥౫౫॥ ఉ॥ శంఖముచక్రమున్‌గలుగు శార్ఙ్గిని బాణముజేసిదేవతా
శృంఖలతుల్యమాత్ర పురసేనహరించిన మేటికామినీ। శంఖముగాదుగెల్చుటకు
శంభుడుకోపసుమీశరీరమా। ధ్వాంక్షులుధర్మమౌచు ధన మటన్నవచోర్థము నీవె
రుంగవే॥౫౬॥ చ॥ ధనదసఖుండురౌప్యవసుధాధరమందిరుదష్టమూర్తిపా।
వనుమత్రిలోచనుండు యమవైరిపురాంతకుడుగ్రిసన్నిటన్। ఘనుడదిగానసం
తతముకష్టతరాబలపద్విరోధతా। యనువచనార్థమిప్పు హృదయంబుననమ్ముము
ప్రాణనాయకా॥౫౭॥ క॥ భద్రహయుడగ్గైనెనియు। భద్రంబదిగానమానిబ్ర
తుకుముజీవ। న్భద్రాణిపశ్యతీయనే। భద్రాదిజుం బెరుగకున్న భద్రంబగునే॥౫౮॥
క॥ వ్యాగ్రమదీమోక్తులకం। బుగ్రవోక్తులనికిచుక బూనకవినుమి। సూర్యాగ్రణులుం
యుక్తియుక్తవ। చోగ్రాహ్యమునంగవినవెసుమదివ్యాస్త్రా॥౫౯॥

చ॥ కమలజబాణనాథ సితికంఠునిపైజనమేలుగాదుకా। మమునలేసింజ
యింపడని మాటికిమాటికిచాటిజెప్పితిం। యసురగణప్రయాణం పరమార్థ
విశేషముదెల్పుమన్నప్రు। జ్యామునకుబోత్తె పాపమెదురౌనను మాటనెరుంగజె
ల్లనే॥౬౦॥ చ॥ చలమునవంధకాసురుని జంపెపురంబుల గెల్చెమృత్యుగా। బల
నుజయించెకంఠమునలాంగగ జేసెనుకాలకూటమున్। జ్వలనునిఫాలనేత్రమున
ఘంటత దాలిచెనట్టిరుద్రుతో వలవమహాసువైరమిక వల్లనబల్కగ జేయునె

టికిన్॥౬౧॥ సీ॥ సర్పకంఠముచేతజక్కఁబట్టగవచ్చు శివతపోభంగంబుసేయ రాదు। ఘనవిషపానంబుగావింపగావచ్చు శివతపోభంగంబుసేయరాదు। గంగాతరంగిణీ కముల దాఁకగవచ్చు శివతపోభంగంబుసేయరాదు। కాఫ్రఁలితో నయినగదిసిపోరగవచ్చు శివతపోభంగంబుసేయరాదు। వచ్చు ననపనలొనరింపవచ్చుభంగమందు సేర్పరిలాభంబునొందుచుండు। దీనభంగంబుదోషంబుగాన మాను। మారసుకుమారవీర సమాకుమారా॥౬౨॥ క॥ ఆరాజవదనరతిసతి। యిారీతింబలుకమారుఁడెద లోపలజంభారిసభ వాఁడుపలుకఁవి। చారించిదలంచి బలెక సాహసమతినై॥ ౬౩॥ క॥ బాలాదర్పణసామ్యక। పోలాబాలాబ్జఫాల బొల్పారగనీ। వీలాటివేళఁ దెల్పగ నేలా। నాలావుచాల మెఱుగవు మేలా॥౬౪॥

ఉ॥ అంబుజనేత్రపుత్రకుఁడ సంచుపరితాపఘనుండనంచుపం। చాంబక ధారినంచు విబుధార్థముసేయుదునంచునెంచిబీ। రంబుదలంచి వేల్పులుదిరంబుగవేడినసేయకున్న నాడంబముఁజూచిలోకులు దృఢంబుగనమ్ముదురేతలోదరీ॥౬౫॥ ఉ॥ యెందుకుసేయగూడదిదినెందుకుశంభుడు కోపగించుతా। నెందుకుశీతభూధర మహీస్థలియందనురాగియై సదా। నందముతో గిరీశ సుతనర్మిలిగొల్వతపం బొనర్చునచ్చందును నేనెఱుంగుదునుసాగును కార్యముమానినీమణీ॥౬౬॥ ఉ॥ ఇంతియకాదునిర్జర మహేశుడుచంద్రికశాధరుండు సా। మంతముమానిదేవముని మాన్యముదారజపంబుసేయగా। నంతయెఱింగి నేనెరిగియాతనికోరికె దీర్చబూనున। వ్వాంతలఁ బెట్టె నేనిమఘువైరికృతఘ్నుడుగాఁడెకోమలీ॥౬౭॥ క॥ తనమనమునకోరిక భంగిని। పనియొనరింపనతఁడు గినయుటక హర్షం। బనినుడివిననిను నేమన। తనకోరికదీర్చకున్న తానెటులుండన్॥౬౮॥ మ॥ దివిజాధీశుడనన్ను వేడినదయార్ద్రీభూతచిత్తుండనయి। సవనారింనగజాతఁగూర్చనని మెచ్చంబల్కితిందీనిచే। దివిజప్రీతిశివాద్రిజైక్యముమహాధీమద్భవంబున్ శచీధవసంతోషము రాతినాశముయశో ధర్మస్థతోకృత్య మన్నవరశ్లోకపదార్థతత్వమెదలో నన్నమ్మితింమానినీ॥౬౯॥

గీ॥ వాసుదేవుడుమాయావిలాసమునను। జేసిఈసేతనాపైనిసేసెగాని। ఈశుజేసినతపమునకీసుజేయ। వీసమైననుశక్యమెభాసురాంగీ॥౭౦॥ క॥ వారిజసంభవుడేరికి। నేరీతిసృజించినటుల నెడ తెగకనగున్। నేరిచిబ్రతికినవారలు। నేరకచెడువారుగలరె నీరజనేత్రీ॥౭౧॥ఉ॥ అలకమహేశుడిప్పనిమహాప్రియమంచు। దలంచుగాకప్రా। ముల్కలకులకగాకతనుబూనుతపోవిధిమానుగాకరా। చిల్క

నదల్పు గాకపికి చేష్టలుడా చిరునుచు గాక నేసలోనపల్కు బొంకగునె పాకవినో
ధిసభాకీర్తరంబుగ॥౭౨॥ఉ॥ ఈ విప్రయోజనంబు తను నిన్ను నికోరి చిరాదు గా
తా। మానదురాదలంచు పనిమాకిదివద్దని పారజిమ్మినం। తానలిమాధు ద్విజనుడు
తథ్యమె ప గగ లేదు గాని రా బూను ప్రియాప్రియంబుల ప్రభుత్వము కాలము న
మ్ము సోమ॥౭౩॥ఉ॥ అవణ మెరింగి ఇవి ములవడ్డ రాకుసలిపకోపకా। రాజ
ఖవ శకేరి మను గూఢువవాక్యము నమ్మి నేను దేవార్థము సేయబూని ఘనా
ము పా స్నపరాలు చి శాస్త్రాపణము చెప్ప తినదియ ధాఫలము మేలగ నుబు
గ్న॥౭౪॥ ౪॥ నిన్ను కుటుంబుడ స్నంబు చేబూని శ్రమూర్తిగోత్ర స్న నెయు।
ధస్మ లానవ్న నికేపనస్మ నెదైవద శ్రమగునే।౭౫॥ గీ॥ ఆన్మబుద్ధి
స్పురి గా మంస్మ। ప్రాణము గుణము శేషకాంయుస్న। దనుముదా
హా గంగి। వ ప్పులసె మయాచితనెయు ॥౭౬॥గీ॥ స్వయంపు
తి నాగరా గుణము నసేయులంచె తలకొంకుచాన్న వస్స స్వమా తానిచుగ
టజే పే మూరెన్న పె జె ప్ప నేల।౭౭।

క॥ అనిపలికాని రతివనపిత్తు నిపలుకులు। విని కలవనూ మణి గర్వంబుని బం
డె। రావధీశ్వర ము పవనజు ముల వచ్చి కౌతుకము నొయ్యె। ౭౮॥సీ॥అంజజగం వన్మ
డంబుజకే కేళి బుజా తాంబమడచల ధీయ డబిలాగమాం చటవి క్రజ్జి
కెంపపణ గురు పమాణ్యాపకుండ। పరిపృష్ట్యాజనక బృందం జరక్రియ తీర్తరా
జోత్తమ శ్రీ నరుల। బాల తాదక స్వభావ దాక్షిణ్యము నెర చిత్రాంబుజ
భామ యమూర్తి। ఘనసుపరిక ఎత్తోపి తమునెరు నము। విష్ణుభక్తి పెంపుండాకపి ప్ర
ముడు నిలసదమ రాజ్జనెక్ష్యం డాని జయం తమకూర్చి విహరింపుమారికుమాయ
రెంగె॥౭౯॥శా॥అనయ్యార ము నాంపిలాస నిమంబాద్వైత్య మాంశాఖ్యమా। పాపి
విశ్వాసికమా విరోకపవిన బాహాహ సంబాద యాధారంబాగు నిన్న గాన
మము జెప్ప ప్పచ్చు రాతిరా। గ్నామైపు తెచుటన్న వేదముయి నాడటం బ్యోకే
డియ్యడ॥౮౦॥

సీ॥ కీ ముగ్ యూనిసి కేరుచువిజ మంబు గోరు పరిశ్వంకబో పకొల
గోర బీరుగా వారులు దీనిచినిరనుల్ గోచు గాకని। సారెరా స్నె
బా మనశ్రుని రయూరవాక వడుడ కేరుమండ। పాటి ప్రష్టివనా చరణా
రిసారపల్పంచవిశోకముగా। నీరు బాకాలదీకనకేసిగారి ధీరనాక పళ్ళ
కా వరమూర। కారుకోయిలవ నకహరింకార మొప్ప ప్పాయిరై కొయిపీరు క్షా
మడ పుమా।౮౧॥

సీ॥ చందనాచలశైలమందిరంబుననుండి తొందరసౌరెకు విందు సేయ। కుందబృందంబులయందు పొందుగనిల్చి సందడి చౌలకు విందుసేయ। మందారభూజమాకందభూజములమరందవాసన నాశలందు నిండ। నిందీవరసితారవిందపుష్పంబుల యందైనపుప్పొడి కందళింప। మందమందంబుగా నందమై భూరుహస్పందమై దేవతానందమగుచు। సుందరీజనహృదయారవిందములకు ముందులేనివిచారంబు సందడింప। నందితపురందరుండైనసుందరునకు। ముందరికి వచ్చె మారుతస్యందనంబు॥౭౨॥ సీ॥ గరుడగంధర్వకిన్నరగణంబులు నిభజయాస్తంతు దేవాయటంచు బలుక। నరణిలోకాస్సముస్తాస్సుఖినోభవంతనుచు సత్యంబు బలారిబలుక। ఆబ్రహ్మలోకస్థగోబ్రాహ్మణేభ్యశ్శుభంభవతంచు తాపసులు పలుక। ధీయుక్తులైనిరపాయుస్సురాలయో యనుచు దేవాంబురుహాక్షులనగనట్టి పలుకులువినితథాస్తనుచు దేవబృందమాశీర్వదింప నానందముగను। సుందరీమణినంకమునందు జేర్చి। దండు వెడలెను మాయురుద్దండుడగుచు॥౭౩॥

శా॥ సేనాధీశ్వరుడవ్వసంతుడు సురాసీరాదిబృందారకుల్। నానాభంగులసన్నుతింపజగతీనాథుండు నానాప్పియాసేననెతన్నిరుపంకళంగొలువ భాసిల్లెంతదగ్రంబునన్। సూనాస్త్రుండనుసన్నుతింపగదలెన్ సూర్యప్రభాలీలలన్॥౭౪॥ క॥ ఖగవాడ్గమనుడు కొమరుడు ఖగవాహుడు ఖగరథుండు ఖగసేనలతో ఖగసరణి సాగినడచెను ఖగపతినిభతేజుడగుచు ఖగపతి మెచ్చన్॥౭౫॥ క॥ హరికాములకిరువురకును। మరమగువనిదలచి ముదముతోడను యాఖేచరులంవిమానంబులపై దిరముగ గూర్చుండిబయలు దేరిరి గూడన్॥౭౬॥ సీ॥ యోదనప్రియవాక్కుల-లీశు రావించినయింటిన్నిమిలె నాదరింపకున్నె। యోపరహంసల దాపుజేరినజూచి కలికిమోహంబునగలయుకన్నె। యీనుకసంతతి నేసారబూచిన చెలియకామంబున జేయుదున్నె। యీమధుకరబృందమీక్షించి వేడ్కతోచిల్కలకొల్కరక్షింపకున్నె। యిట్టిచక్రాధిపతి శీనదెదటనిల్వ ఉంపుమీరగనతి విహరింపకున్నె। యనుచుగుంపులు గూడిపద్మాక్షులెల్ల। నాడయాసిరిమేడలవాడలందు॥౭౭॥

క॥ పాటలగంధులకేటుల। నాటలపాటల కెలంగగవేడుకతో। పాటించిరతనుచర్యాటంచితోస్వగణపురముఘోటిజెలంగన్॥౭౮॥ చ॥ చసిచనిమీనకేతనుడు సారసగంధిని జూచియిట్లను। వనజదళాయతాక్షి హిమవంతముగంటెలతాంతఘాతకాననగిరి మల్లికాతయఘనప్రవయాముచిత్తకాంతనుమ్। వనరుహవైరిరత్నరుచి వప్రవిచుంబితచంద్రనాకముల్॥౭౯॥ సీ॥ అనపాయపద్మమహాపద్మకచ్ఛపముకరాదినవనిధిమానితములు। శ్రీయుతోద్యానగాజేవ

నదల్చుగాక పికచేష్టలు బుజూచి శపించుగాక నే। పలికెడి పలుకు బొంకగునె పాకవిరో ధిసభాంతరంబునన్॥౨౨॥ ఉ॥ రానిప్రయోజనంబు తనురమ్మని కోరిన రాదుగాని తా। మానదు రావలంచు పనిమానదివద్దని పారజిమ్మినం। తానతిమూఢుడై జనుడు తథ్యము నెంగఁడు లేదుగాని రాబూను ప్రియాప్రియంబుల ప్రభుత్వము కాలమునను న్ముకోమలి॥౨౩॥ ఉ॥ అర్థ మెఱింగి నీవిటుల నడ్డగరాకు సతీ పరోపకా। రార్థమివంశరీరమనుచు ఘనవాక్యము నమ్మి నేను జేవార్థము సేయబూని ఘనార్థము పాస్తి పలాలకించి శాస్త్రార్థము చెప్పతివదియ ధార్థము మేలగునీకును న్మా॥౨౪॥ గీ॥ ధర్మపత్నికుసుమధర్మంబు చేబూని ధర్మమూర్తి గోత్రధర్మ నేయు। ధర్మమాన తానధర్మంబు జేసెనధర్మమగునె దైవధర్మమగునే॥౨౫॥ గీ॥ ఆత్మబుద్ధి స్సుఖము నానుబుద్ధి। వాగ్విశేషమును గురుబుద్ధి విశేషకాయటన్న। పదము నుచా హ్యాదవనిట్టి। వ ప్పబలి నే నవూరంతి నేయుదేని॥౨౬॥ గీ॥ సర్వసుఖములుంగ లిగి। పాదపాయసు కుసుమగునే। దేవదేవతలకొరకు వాత్సల్య సర్వదూ ఆనినను టపేత్సే। నేఁటి మాంసె చెప్పవిజెప్ప నేల॥౨౭॥

క॥ అని పలికిన రతినవిల్తుని పలుకులు విని సతి వమూమణి ధర్మంబునను౦ డె। నావధీశ్వర ఘనపదవంజములు నమ్మి కౌతుకమునిద్రె॥౨౮॥ సీ॥ అండజగంధర్వ డంబుజశేతనుడంబుజా తాంబకుడచలధీమ డఖిలాగమాంతపచపితప్రజ్ఞుండు। కంపణగురు సమాఖ్యాసకుండు। పరవృత్యజవభటసంకరణజచక్రుండు శ్రీతనూ జోత్తమశ్రీనరుండు। భావజా తార్థకస్వభావదాసఘనుఁడునేన చిత్రాంబుజ భానుయూర్తి। ఘనసువరణావతోషితఘనతరుఁడు। విష్ణుభక్తపిదుండుకవి ప్ర ఘుండు విలసదసరోజ నేత్రుండు విజయరతుడు కరాంరవిహారుండు హారకమారుడు జెంగె॥౨౯॥ శా॥ ఆవయ్యారము నాపిలాసగరిమంబా ధైర్యమా శౌర్యమా। సాం వీశ్యాదికమా విలోకనవిధంబా సాహసంబాద యాభావంబాగు పెన్నగాన ముమజెప్పన్మువాకోరికా। త్మావై పుత్రయటన్న వేదము యధార్థంబయ్యె నే డియ్యెడన్॥౩౦॥

సీ॥ కీరముక్ చూచెకిఁ కేవుచు విజయంబుగోరు సవిత్వంక భోపకొలు గోరబకీరుగాబారులు దీరిచిపెరముల్ గోరుచుగారవించ। సారెసారెకుజేరె దాపుచక్షువు యూరవారనుదండజేరుచుండ। సారసదృష్టింపారి పిరసాస రసారసప్పుందవిహారముా। శ్రీసహాకలధీకతనీరుగారు ధీరకాంతకప్పారవివి తారసమూర। కామకోయిలపలుకుహుంకారము చెప్ప న్యారి వెసచెనుపీసుత్రైహూ హుడప్రహూ॥౩౧॥

సీ॥ చందనాచలశైలమందిరంబుననుండి తొందరసాగకువిందునేయ। కుం
దబృందంబులయందుపొందుగనిల్చి సందడిచాలకువిందుసేయ। మందారభూజ
మాకందభూజములమరందవాసన నాశలందునిండ। నిందీవరసితారవిందపు
ష్పంబుల యందైనపుష్పాదికందళింప। మందమందంబుగా నందమైభూరుహ
స్పందమై దేవళానందమగుచు। సుందరజనహృదయారవిందములకు ముందులే
విచారంబుసందడింప। నిందిరప్రియందనుండైన సుందరునకు। ముందరికివచ్చె మా
రుతిస్యందనంబు॥౮౩॥ సీ॥ గరుడగంధర్వకిన్నరగణంబులు నిర్జరాయాస్యం
బు దేవాయటంచుబలుక। నగిణిలోకాస్సమస్తాస్సుఖినోభవంతనుచు సత్యంబు
బలారిబలుక। ఆబ్రహ్మలోకస్థగో।బ్రాహ్మణేభ్యశ్శుభం భవతంచు లాపసులు
పలుక। దీర్ఘసుమంగలైనిరపాయురాలయో యనుచు దేవాంగనలనగనట్టి
పలుకులువినితవాసనము దేవబృందమాశీర్వదింప నానందముగను। సుందరీ
మణిపంకమునందు నేర్చి। దండివెడలెనుమారుహద్దుగడసుచు॥౮౪॥

శా॥ పేరాధీశ్వరుడర్వసంతుడు సువాసీరాదిబృందారకుల్। నానాభం
గులసన్నుతింపజగతీనాథుండు నానాప్రియాసేనసత్సన్నిధిపరింగొలువ భాసి
ల్లెంతదగ్రంబునన్।సూరాస్తుండను సన్నుతింపగదలెన్ స్వామిప్రభావంబలన్॥౮౫॥
క॥ ఖగరాడ్గమనుండగుచు ఖగవాహుడు ఖగసేనలతో ఖగసర
ణిపోగెనవచ్చె ఖగపతిలేచెడగుచు ఖగపలిసెచ్చన్॥౮౬॥ క॥ హరికాము
లిరువురుండు। మునిగణసంవిదటచి మదముతోడయు యాక్షేచరులు మానంబుల పై
దిరముగ గూర్చుండిబహుళులు వేడ్కసూడన్॥౮౭॥ సీ॥ యోపనప్రియవాకుచలిశు
రావించినయింగితస్మితి నాదరింపనున్నె। యీపరమహంసలవాక్ఫు జేరసజూచికలి
కి మోహంబునగయుకున్నె। యీశుకసంతతి నేసేపార బాగుచెలియకామంబు
న జేసుకున్నె। యీమాకనృందము పంచి వేడుక తోచిల్కలకొలికి రక్షింపను
న్నె। గుబ్బిచక్రాంగపంక్తిన వెదటకిల్వ ఉంపమిటగనక విహరింపకున్నె। యి
మహాపుష్పఖండపెద్దాని చెల్లె చూడయీవిరసడలవాడులందు॥౮౮॥

క॥ వాటులగంధసౌరభ, వాంఛలపాటలకెంగరివేడుకతో। పాటుం
చిరిదనుదుచ్యుల। వాటంబుప్పగా ప్రౌఢముఖ కొటిజెలంగన్॥౮౯॥ చ॥ చలివలి
మినకేసరమడుపొర పగంధిసిరావిమల్లపు। వనజవకాము లెంత హిమవంతము
గంపెలతాంతభావకాననగిరి వెన్నెలకాంతరుచుప్రచండమురి చిత్తకాంతముల్।
వనగుహవైరిరత్నగించి వప్రవిపంచితచంద్రనాకముల్॥౯౦॥ సీ॥ అనపాయ
సన్మహాసన్నకచ్ఛపమకరాదిసంహరితములు। శ్రీయుతోద్యానగావేవ

దృగ్విభ్రమఖేచరసుందరీకీర్తితములు। ఘనపుష్పజాలమార్గప్రదేశాయుత। వనజాతిసంతానవైభవములు। హరిరత్నవరసింధుగురునగసందోహ। సదమలరసనివాసస్థలములు। లోకలోచనజాతమోదాకరములు। భువనసంభవఘోషప్రపూరితములు। నవనిపైపట్టణములురత్నాకరములు। గానబడియెనువలరాజుకన్నులకును॥౯౦॥ చ॥ పురములుజూచిజూచిజల పూరితసింధులు దాటిదాటి గోపురములుగాంచిగాంచి। మునిపుణ్యవనంబులనెంచినెంచి భూధరములనాగియాగి వసుధాధ్రతటంబులజేరిజేరి భీకరహిమవారిపూరముల గన్గొనిగన్గొని కంతుడంతటన్॥౯౧॥ చ॥ అటతనుజూచెచేరువనునాహిమశైలము సర్వకాలతత్తటగతశీతకాలముసదాస్థితజాలమునద్రిఫాలమున్। పటుసుయశోవిశాలము విభాగశుభాకరగాంగజాలమున్ కటకచరన్మదేభతతికంపితసాలము సద్రసాలమున్॥౯౨॥ వ॥ గాంచితత్సమీపంబున ॥సీ॥ సకలాగమంబులసర్వకాలంబుల ఫలరసపదములై బరగుదాని। పుణ్యమానీశ్వరపూతతపఃప్రభావంబుననిత్యమైవరలుదాని। జనకపోషకులగూడనివృత్తిచే వనప్రియతతికిరవైనప్రియముదాని। పద్మాసనాధార భావసంస్థితపరహంసలకిక్కైమైనలరుదాని। భూరినిర్ఝరవంశ్యసంభూతదివ్య గాన శబ్దగ్రహానందమైనదాని। రాజయోగప్రసిద్ధవిరాజమానపుణ్యసిద్ధాశ్రమస్థానభూమిగాంచె॥౯౩॥

అందు॥సీ॥ వ్యాఘ్రాజినాసనా వార్యతపోవిధిబూనుచో నాసీనుడైనవాని। మెండుగామేదాల్చుకుండలితతిజోగి యుండినసవరింపకుండువాని। నాసాగ్రదృష్టివిన్యాసనిమీలిత లోచనుడైమేలుజూచువాని। యదతదేకధ్యానమున సంప్రయుక్తుడైమారులేకనుమేనుమరచువాని। భోగరాగవిరక్తుడై దూగువాని నాగమాంతఫలావాప్తిదోగువాని। యోగిరాజమనఃప్రియత్యాగివాని భోగిభూషణునాశివయోగిగాంచె॥ మఱియును॥ సీ॥ ఆత్మసఖీసంచయానీతపూజార్హసునుజాలకాంజలిశోభనాంగి।మందవాతోద్ధూతమహనీయచేలాంచలాబద్ధగంధలతాంతకాంత। సర్వకాలముహూర్త సర్వేశ్వరాగ్రసంచార ప్రమోదయోషాప్రసాద। భయభక్తిసంభ్రమభరితాంతరంగ పూజితచంద్రశేఖరశ్రీపదాబ్జ। పరమగుణధామదృతదామభవవిరామ। యంబుదశ్యామ జేవ రామాభిరామ। పుణ్యయోషిల్లలామలావణ్యసీమ। పార్వతీశ్యామగన్పట్టెభావజునకు॥౯౪॥
సీ॥ పరభృతభ్రమరాబ్జపల్లవంబులబోలు కరభోరువాకేశకరపదములు।బింబరంభారాజబింబకంబులబోలు కాంతాధరోర్వ్యాస్యకంధరములు। దఫణిశుండ జఘను స్తారకాళులబోలుగండగతి భూనఖవ్రజములు। చక్రచక్రావర్తచక్ర

భోగులబోలు స్తననాభికటిరోమసముదయములు। పౌరభువనైకమోహనా
కారశ్రీగలిగి సురమర్త్యనాగలోకస్థచారువారిజాక్షీమణీజనవంద్యమ్మౌనరా
మయిూరామయనుచును కాముడలరె॥౯౭॥

క॥ సర్వజ్ఞుడైనకతమున। శర్వుండిప్పంకజాక్షిసౌందర్యము దాసర్వము
నాత్మ నెరింగియు। పర్వేందుముఖిన్వరింపబర తెంచెగదా॥౯౮॥ క॥ అంచుంజెం
చలనేత్రనుతించిమహా దేవుసన్నుతించిముదమునన్। పంచశరుడాత్మలోనద
లంచినపనిసాగునని మెలంగగనంతన్॥౯౯॥ చ॥ మరుడుమహావిభూతిపురమ
ర్దను గెల్వ దలంచి సేనతో నరుగులుజూచి యీతడుహరాదుల గెల్వ ఘనుండు
గానభీకరుడిటనిల్వబో కుముదకాండములందను నేయునంచు భాస్కరుడతిభీతు
డై చరమశైలతటాటవిదూరెనంతటన్॥ గీ॥ సరసిజాంబకరాజశాసనమువలన।
కాలపురుషుండుపడమటకడను వేయ నాయితంబైనయెఱ్ఱడేరాయనంగ। సాం
ధ్యరాగంబుబరగదత్సంధ్యయందు॥౧౦౦॥ క॥ మదనప్రభువెనువెంటను గదలి
నమదనాగనునగ! ఘనతిమిరముదుర్మదమైజన లోకభయాస్పదమైవిలసిల్లె దెస
లపటుదర్పమునన్॥౧౦౧॥

గీ॥ తిమిరగజముమీదతీరైననింగిచాడోలుచుట్టు నడుమవ్రేలుచున్న। ము
త్తియంబులనగ ముత్తంబులై యడారైరితనర్చె తారలంబరమున॥౧౦౨॥క॥హరు
పైదురమున కేగెడి మరునకుబాణంబుగాగమదినెంచిశచీవరుడంపుకొత్తమొల్ల
లవిరిగుత్తియనంగ దోచెవిధుడవ్వేళన్॥౧౦౩॥ క॥చంద్రికయుశివతనుద్యుతిచం
ద్రికయునుగలసిమెరయసంతోషముతో చంద్రాప్తుడైనమన్మథుడింద్రసుధర్మో
త్త్రిదలచెనెంతయుబ్రీతిన్॥౧౦౪॥ శా॥ అవ్వాల్గంటియునమ్మహేశ్వరుడుప్రత్య
క్షాత్ములైయుండగా। నవ్వీరాగ్రణిమన్మథుండుఘనదర్పాధిక్యకోదండుడై।వ
వ్వావీరలనేయకున్న దగవేనాయంచులోనెంచిదా। బువ్వమ్ముల్గురిపించెనిద్దరి
పయిన్ పుంఖానుపుంఖంబుగన్॥౧౦౫॥ శా॥ ఆనాళీకశరుండశోకముఖసూనా
స్త్రంబులీశానుపై నానాభంగులనేయగానచలుడైనంజూచి చిత్తంబులో। దా
నూహించిననాళకైరవ సుపద్మవ్రాతబాణంబులన్। జ్యానాదంబుజెలంగనేసె
నుమహాసంరంభదంభంబునన్॥

శా॥ ప్రత్యాలీఢపదస్థదర్పకధనుజ్యాముక్తపుష్పాస్త్రముల్ మృత్యు
ద్వేషికి మేననాటెనహహామీనాంకుడేవీరుడీ। యత్యాశ్చర్యముగంటిరేయనుచు
దేవాదుల్ నభోవీధియందత్యాసక్తినినిల్చిచూచిరి లతాంతాస్త్రాంఘ్రికారారు
లన్॥౧౦౬॥ ఉ॥ ఆచెలువంపుచిత్తభవు డార్చుచునుత్పలనీరజాత నాగాచము

లేమగాగనవిరాజకిరీటుడు రౌద్రదృష్టిచేజూచినయంతమాత్రమున చూడ్కిచే
సుందరదేహుడయ్యెదోషాచరదర్పకుండు సురసాధ్యగణంబులు తల్లడిల్లగన్॥
వ॥ ఆసమయంబున॥ క॥ పారిరిగంధర్వాదులు। జేరిరిసురలమరపురమహోద్ధర
ణంబుల్। దూరిరికాంతారంబుల। చారిరితమతావృతులనుతాపసవర్యా॥౧౮॥
క॥ అత్తరిచిత్తజసతిరతి। తత్తరపడిచిత్తమందుతహతహపడుచుం। చిత్తజదేవ
నగలిగినవిపత్తునరత్న। మెప్పుడమిబడిమూర్ఛిల్లెన్॥౧౧౦॥ఉ॥అంతమహాత్రిమా
త్రమునకారలిలేచిజనంబుజూచియావింతకువారినొందుచు నపహ్యానగతివర్త
మానలోకాంతరకార్యవిత్సతి మహోమతిగావుననార్యమూని। ప్రాంతనితాం
తకోపమునశంభునిజూచివినంగనిట్లనన్॥౧౧౧॥ శా॥ సవిమానవతలలానకోర
కైనీచూపుపూనాడియీగ్రావప్రాంతమునుజేరి వెర్రితపసుంగాపింపగాబూనిను
ద్దేవుండార్యుంబవేడనీకోరకునే తెంగరానైరచే భావంబాస్త్రినెసుంగజాతక
వృథాపాపంబుగావించితే॥౧౧౨॥

మ॥ పరమేశుండనిలోకపాలుడనుచున్ భక్తప్రియుండంచు నేనెప్పుడుం
చున్ పరమాత్మనుమూర్తియనుచున్ కావ్యప్రవరుండంచున్నేయుచుంచు ప్రస్తుతింతు
శంభుడనుచున్ సర్వజ్ఞుండంచున్వియచ్చరులుం మెచ్చెదరెంచిచూడ పుణ్యకాశ్యం
బమ్యోసర్వంబిటన్॥౧౧౩॥ ఉ॥ ఈమానవరంబుకృత్యాభావ కష్టముగాల్చినించిన
ట్టిచేతోభవునట్లుజేసితివిధూతనిగొండురుకిట్టెంగెద భావమునందుబాదు
మికభావజునేరముకాదనేరము వాపినవినేరముభవానికన్నీరికనన్నె
డన్॥ మ॥ విలసచ్చాపముబూనిపుష్పశరుడైపిష్ట్వాత్మనుబ్బెంబెనేంచు
టింపగాదలచిలిలన్ సేయుచోనిట్టిసేతబగాసింపి పితవానవినగాహం
లనీకుంజంగంబులకుంత్రాసముబుట్టజేసెవమహాసంహోత్వముప్పాంగన్॥౧౧౪॥
మ॥ అనియావీరసతిప్రరాసుడి మహాహంకారసంయుక్తసర్వ్వాన్యపావ
ష్టరోకస్త్రలటు సాధ్వీసౌర్యానంబలరగా విసివాలాంబుజనైరిధారి యసంస్త
శుమూహించి యోవనితానీవిటులాడధర్మముగునేవల్లింకోపంబెడన్॥౧౧౫॥
క॥ ఏలీలలునోనరించిన। నేలీలలునేయకున్నయెవ్విధికైనం మేలుం
గీడుంజేయగకాలముప్రభువెవ్వరికిని కంజాతముఖీ॥౧౧౬॥ క॥ ఏలాయీలా
బలుకుటచేలాబాలా బ్జఫాలమేలారడికించాలచికాలముచూరుట ఫాలనుగాము
డుగుబూనుశీతలదృష్టిన్॥౧౧౭॥ శా॥ అన్యుల్నీకపకారమువెవ్వరుల్వేదీయు ప్రాంబ
వాదీశా సౌజన్యామానసతిమహత్వ ఘనదీక్షంజూచితే లోకనానమాన్యప్రా

కృతివర్తినొందదగవే మాన్యత్వముంబడిపర్జన్యాశ్వాదిదిగీశసన్నుతమతీస్వాధ్వీరతీశ్రీమతీ॥౧౧౯॥ క॥ తాలిమి మేలొనరించును తాలిమిపుణ్యంబులిచ్చు తాలిమిబ్రోచుఁ। దాలిమిశుభములొసఁగును తాలిమికోర్కెలనొసంగు తథ్యము సాధ్వీ॥ క॥ అనియానతిచ్చి శంకరుఁడనఘుని గాఁ గాముదలఁచి యారతిభాగ్యంబునకు వెరగందియిట్లను ఘనకరుణావశుఁడగుచు కామినితోడన్॥౧౨౦॥ సీ॥ నీప్రాణనాథుండు నీరజబాణుండనంగుఁడై జీవించు మంగళాంగి। సాంగుఁడైనకు సంసర్గాది వపవతఁ నలుసల్పనిత్యంబునయము మీఱ। అంగశూన్యుండయ్యు నన్యాకయోగ సంఘటనాప్రవీణుఁడై గణనకెక్కు। తోటిభంగుల జేయుతోయజానన చిరంజీవివై పతితోడఁ జెలఁగుమనిన। రతిమహాసాధ్వి మదిలోనఁ గుతుకమొదవ సిగ్గుపడియూరకుండెను శివుఁడు మెచ్చ। నమరసంతతి పుష్పవర్షము లుగురిసె దేవదుందుభిరవములు దిశలు జెలఁగ॥ క॥ అచ్చటివారలు మెచ్చిరి। మెచ్చోటుల నైన చిత్రమిట్టిది గలదె చచ్చినవల్లభు మరలం దెచ్చెను రతి తేగనితర లెవ్వలపశనే॥౧౨౧॥ క॥ అనిలోకులు నుతిసేయఁగ మనసిజుతో గూడి వేట్కమల్లడిగొనఁగా। వనజాక్షిరతియుజనియెను తనగేహమునకు మహాముదంబెదఁగదురన్॥౧౨౨॥ శా॥ ఈరీతిం రతిసంతసించి జనగా నీశుండు చిత్తంబులో క్రూరత్వంబునదక్షకోపకృతి సక్రోధుండై జేసితిన్। ధీరాగ్రేసర యారతీమణి యుచిందించె మహాకోపియై ఘోరంబేయిటనుండనంచు జనిమెన్ భీముండు రౌప్యాద్రికిన్॥౧౨౩॥ సీ॥ దక్షకుఁ జేతెంచి తనపైని శంన్యుసైవివిదమ్మిప్రాంవులు వేయుటయును। దానమ హేశుండు మానసజాతుననంగునిజేసి చెలంగుటయును। దానికి కోపించి దక్షకసలెరతి। పంచాస్యు చాలనిందించుటయును। భూతేశుఁడదిజూచి పోలతుకనూగార్చి। మచ్చికతో పతినిచ్చుటయును। సత్కారరతిపతిగూడి జరుగుటయును। యిన్ని మదినెంచి శంకరుఁ డేగుటయును గాంచి మదినెంచి విస్మయాకలితయగుచు గిరిజ గిరిశుని మదినిల్పి సరభసమున॥౧౨౪॥

చ॥ వరతపమాచరించి సురవందితు శంకరు మెచ్చఁజేసి హృత్సరసిజసంస్థవాంఛలససంభ్రమమొందగలొదలంచి భూధరవరపుత్రిసంతతము తద్దయు వీక్షవహించి గ్రాసముం మరచి యేకభావమున మానుగఁ బూనితపంబు సేయగన్॥౧౨౫॥ గీ॥ ఆత్మవల్లభు నెడబాయుటను చితోక్తియించు మదినెంచి చంచలనంచితోరు బాహులతికలపతిను పగూహనంబు సేయఁగతీగ మెరుపులుచెదలమెరసె॥౧౨౬॥

గీ॥ జలదజలదుకషణ్కజనులతోడ। జలమొసంగెద హాలవృత్తిసలుపుడను। పరమదయనేత నెలుగెత్తి పలికెననగ। నుత్తరాశను సైనితలొప్పినపు

డు॥ ౧౨౭॥ క॥ త్న్మోకాంతపయినిఘనపతి। ప్రాకటముగజల్లునట్టిపన్నీరనగా
లోకానందము సేయుచు। శీకరవర్షంబుగురిసెశీతలకరమై॥౧౨౮॥ గీ॥ ఘనఘ
నఘుజంగుడిలయను కాంతతోడ। వేడుకలరగమరు కేళిగూడు వేళ। హాళినొనరించు
నఖరత్నతాళియనగ। కర్షకాభీష్టాలమాంగణగణము దోచె॥ ౧౨౯॥ గీ॥ జ
లదపల్లవయోగసంచారభావము లకుబొంగినధారుణీజలజముఖికి। రహిజనిం
చినపులకాంకురంబులనగ॥సస్యములు మొల్చె ధారుణీచక్రమందు॥౧౩౦॥ గీ॥ వా
రిధరరాజు మేదినీవారిజాక్షి। మీదపరిహాసమునజల్లుమిక్కుటంపు। మల్లికాజాల
ములనాగమహిమదనరి। కరకలిలగురిసెశీతలకరములగుచు॥౧౩౧॥

క॥ కాలకిరాతుడజాండపు జాలంబునకంజరీట జాలములిలం। దోలిన
పోలికగ్రాలెం। భూలోకములోనమేఘ పుంజముదళమయి॥౧౩౨॥ గీ॥ త్స్మాత
లాంగణమున జలధరంబనియెడి చప్పరమునవ్రేలుసాంద్రదీర్ఘ లలిపటోలికా
శలాటులగతిజాలెవర్షధారలట్లవసుధయందు॥౧౩౩॥ ఇట్టివర్షాకాలంబున॥
క॥ పిడుగులురాలిననెంతయు। జడియకపటుగర్జితములజంకకజడిలో।జడియు
చువరదీక్షావిధి కడుతపమొనరింపబూనెగౌరితరముగా॥౧౩౪॥ గీ॥ సర్వాది
నకాలపాలితశాలిముఖ్య సస్యములుబండెకర్షక సమ్మతముగ। నమ్మిచేసిన
భూదేవినరులకొసగు కామితార్థఫలంబులు గారవమున॥౧౩౫॥ చ॥ తెల
తెలబారెమేఘములు దిక్కులుప్రస్ఫుటమయ్యెరాత్రులం కలకలకలాడెవెన్నెల
లు కర్దములింకెను కాశపుష్పముల్ తళతళలాడబూనె దొరదారులవంకర
లూడెకుల్యలం జిలజిలలాడెనీరములు చిత్రముశారదవేళ నెల్లెడన్॥ ౧౩౬॥ త
దనంతరంబు॥

సీ॥ అలకేశ్వరాశాసమాగతశీతల వాతకంపితమానవవ్రజంబు। నిఖిల
తుషారహిమానీబాధితాశేష పద్మజాండోద్భవప్రాణిచయము। సకలసమిజ్జ్వాల
సాహప్రూజితవృద్ధధూమసంయుక్త వాతూలసఖము। ఘనశీతకస్తూరికాగంధక
ర్పూర పన్నీరవస్తుసంభావితంబు। భిదబువణంకపంకజప్రియముగ్బంక పుడమి
జలమింకనాపగాజడముజంక। జగములుదలంకవేగుడుయిఖగుడుగృంక। నమరె
నకలంకశీతకాలముకడంక। ౧౩౭॥ ఉ॥ అట్టివిశేషశీతసమయంబున పార్వతి
రేబగళ్లని। ట్టట్టులబోవబోకనరుదందగకుత్తుకబంటినీటిలో। గట్టితపంబుజేసెశ
శిఖండకిరీటునిగూర్చివేడ్కతో। నిట్టిదృఢవ్రతల్ గలరె యీభువనంబులయందు
నెంచగన్॥౧౩౮॥ చ॥అహములువిస్తరించెనిశలన్నిగృశత్వమునొందెకాంతిచే।
దహనుడుదేజరిల్లెవనిదావధనంజయకీలలాప్పెభూ। రుహములుపండుటాకుల

విరుద్ధములయ్యెకు బేరదికుఁ-కుం మిహిరుడుమళ్ళి తేజమున మించెను వేసవివేళ నెంతయుక్॥౧౩౯॥ క॥ ఖరకరకిరణనిపీడిత నరపశుమృగపతకముఖ్య నానా జంతుల్ తరుగేహావరగుహాదుల వెరవొప్పివసించిరట్టి వేసవివేళన్॥౧౪౦॥ క॥పంచానలమధ్యంబున పంచాననలమధ్యయయిన పార్వతి వేడఁ-న్। పంచాక్షరిజపియించుచు పంచాస్యుని జేర్చె నెద ప్రపంచంబెంచన్॥౧౪౧॥ ఇవ్విధంబునవర్ష శీతోష్ణసమయ హెూరాత్రంబుల అచలాపద్మినీ స్వాహాకాంతలంబోలియుండి నిరాహారయైయప్పార్వతీ తపంబొనరింపుచుండెనని సూతుడుశౌనకాదుల కెరింగించె॥౧౪౨॥

ఉ॥ గోపకుమారసంతుషిత గోపవినిర్జితభక్తలోక సంతాపవినీల రూపఖలలాపితకోప శృతిప్రదీపస। ద్వ్యాపకలాపకాపురుష భూధరగోపధృతప్రచాపసల్లాపనుతప్రతాప విపులాపవినాశితపాపరూపకా॥౧౪౩॥ క॥ గోపాలగోపబాలక। గోపాలకవినుతతుషితగోపాలవరా। గోపాళికగోపాలక గోపాలాగోపబాలా గోపాబాలా॥౧౪౪॥ మాలినీ॥ సమరవిజయలీలాసద్గుణాఘాల వాలాకమలజముఖ పాలాకాలకాలానుకూలా। కమలవసతిలోలా కాంచనోత్కృష్టచేలా। కమితదురితజాలాసర్వమౌనీంద్రఫాలా॥౧౪౫॥

గద్య॥ ఇతిశ్రీమత్సూర్యనారాయణకరుణాకటాక్షవీక్షణామృతధారాసముద్భూతకవితాప్రసిద్ధాత్రేయగోత్రపవిత్ర వెంకటకృష్ణపౌత్ర రామయామాత్యపుత్రసకల సుకవినికరవిధేయ వెంకటకృష్ణనామధేయప్రణీతంబైన హైమవతీ పరిణయంబను మహాప్రబంధంబునందు ద్వితీయాశ్వాసము.

శ్రీశ్రీశ్రీశ్రీశ్రీశ్రీశ్రీ

శ్రీరస్తు.

హైమవతీపరిణయము.

తృతీయాశ్వాసము.

క॥ శ్రీపద్మోపసరోజా [illegible]

సోమనీరద। కోమలరుచిజాలబిల్వ [illegible] గోపాల॥ ౧॥ [illegible]

దులగు బ్రహ్మణ్యులకు నింద్యుల్ [illegible]

గజ్జాతుస [illegible] కానందను [illegible]

ణ్యాసముద్రయుందు కడలీవ్రాహించి [illegible] ॥ ౨॥ [illegible]

నములనతికౌతుకంబు [illegible]

డటంచు నతిడిట్లని [illegible] ౩। క॥ [illegible]

హాసాధమునం। [illegible]

౪॥ సీ॥ సర్వజ్ఞవరున [illegible]

మినయ్యెలనాగగూర్చి [illegible]

చ్చపలాక్షి సన్నిధి [illegible]

మైత్రి। సేయబూనినట్లు సేయదగు [illegible]

దుగలడెకరగత [illegible]

డబడజేసె నాదుడుకుతనము॥ ౫

క॥ భూతపలనయా [illegible]

భూతంబుగాని [illegible]

పమాచరింప [illegible]

యుచో చేచే [illegible]

చ్చటనా డేటి [illegible]

దునన్నచేడెతో [illegible]

సపోయితి [illegible]

మువిశ్వం [illegible] ॥ ౬

క॥ అనిపల్కి నగతనూజను తనమానమున దలచి శివుడు తపాతపస్థలిలో ఘనవిరహాంబుధి దేలెను వనమరిగిన గట్టుగట్టువాని తెరగునన్॥౯॥ సీ॥ తుందాని లం బేచమదిబూని మెయిను న్నహారులు మ్రింగునటంచు వెరచి మాను। వేడివెన్నెల గాయు విధుడు లోనదలంచి కినుక చేతల దాల్పడను చుమాను॥ కోయిలల్ చెలరేగి కూతగూయగ బూని వినబడు తారకంబునకు వెరచు। నంచలపిండుమదించి యేచగబూని తమరౌతు పాటుకు దలకియుమగు। నిర్గుశత్రుబలంబు పెంపెక్కి మీరి। పెరిగియా మెక్కి యుండియు తరుగుగాని చిత్తజపిశాచమాతని జేరిమిగుల। వగల బాకలగ బేసె పెంపగ దొలంగ॥౯॥ ఉ॥ కంటికి నిద్ర రాక ఘన కార్యములందు మనస్సురాక కేగంటచు సేవకాదులను గన్గొన వేడుక లేక గిబ్బరాదంటను జూడబోక ప్రమదప్రభుడీశుడు గట్టుపట్టి వాల్గంటి నెదందలంచి తమకంబునను నుండగ దైవికంబునన్॥౧౦॥

సీ॥ ప్రతిదినక్షణపరబ్రహ్మదర్శనలాభసంతుష్టమానసచరులు నరులు। గంగాదిపుణ్యతరంగిణీసందోహసలిలపూరితకమండలులు బలులు। కోపత్రణీకృతగోపదయానురేంద్రీకృతపరిశుష్కతృణులు గుణులు సకలలోకోద్భవసందేశసందోహసదసద్వివేకకోవిదులు బుధులు। వేదతుల్యవచస్కులు విప్రులదయులు। ఖేదవిపినకుఠారులు మోదకరులు సాదరమనోజ్ఞఘనులు శాస్త్రమునులు। వచ్చి రాచంద్రశేఖరావాసమునకు॥౧౧॥ క॥ వచ్చినమౌనుల చడివిని జెచ్చెరహరుసోకియున్నచిత్తజఘాతంబచ్చట నుండక నరిగవియచ్చరమునివర్యచర్యలట్టివి గావే॥౧౨॥ మ॥ పిదపన్మౌనులు వేడ్కతోడ గనిరాభీమున్గుణస్తోమునిన్। పదపద్మాశ్రితవిరాముని న్వరహిమత్సూభృత్సుతాకాముని న్। సుదతీలగ్నమనోభిరాముని మహాశుంభద్గుణోద్దాముని న్। సదనోచ్చారితరామనాముని శివున్। చంచద్గళశ్యాముని న్॥౧౩॥

చ॥ గనుగొనియాదిభిక్షునకు గౌతమముఖ్యులు వందనంబులింపెనయగ సాగిసేయగ మహేశుడు వారికి నర్హకృత్యముల్। నొనరిచి సంతసించి మరియున్ మరియున్ కుశలంబు వేడి యో మునివరులార మీరలుము ముక్షుఘనుల్గదయోగిరాజిలోన్॥౧౪॥ మీరలువచ్చినకతమున। నీరమ్యగృహంబు కరమునొక్కటి యెయ్యెన్। ధారుణిగలచిత్రంబులు। మీ రెరుగని వేమిలేవు మేలయ్యె భళీ॥౧౫॥ చ॥ అనవిని మౌనులిట్లనిరి యంధకవైరికి వేడ్క నీజగంబునత్వదనుగ్రహంబున ననుభూతభవిష్యదశేషకృత్యముల్। మనమున గానుపించు బుధమాన్య సమస్తమెరుంగుదీవు నిన్నెచుతియొనర్పశక్యమె సవిస్తరతన్ మముబోటివారికిన్॥౧౬॥

సీ॥ వేఁపుడవై యొక్కదెస సంచరించుటయోగివై నొకచోనాదిగి యుంటు నుత్తమభిక్షుఁడవై నొకచోటనుంటరాగివై నొకచోనాగియుంటి వర్ణిత్వమున నొకవంకఁబోవుచునుంటనతఁడయాళుండవై సమరియుంటి రాజయోగంబున షేజరిల్లుచునుంటభోగివై నొకచోమూగియుంటి నరసిచూచిననీసాటి యమరవరులుగలరె యీరేడు జగములఖిలవిహారణ వాసవాదిత్యశరణకైలాస శరణసుగుణగణనుతచరణవిశుద్ధకరణ॥౧౭॥ ఉ॥ వచ్చితివీయదర్శనము వాంఛదలిర్పనొసంగినాము మాయిచ్ఛ మరొండుగాన మదియిష్టమెనీకును దేవకోటికిన్। ముచ్చటగాన శైలజన మోఘమునీవు వరించుమీశయాసచ్ఛతన్వరించినవిచారము నీమదిబాయ మేలగున్॥౧౮॥ క॥ దాక్షాయణిజనియాశితక్షోణిభృజ్జయ ద్యోతకీం పునసోయక్షధ్వజయప్పంకేజాక్షిం జేపట్టుమనిన హరుడిట్లనియెన్॥౧౯॥

ఉ॥ ఓమునులార మీరిటుఘనోక్తులుబల్కితిరింతె జాలుమీమహనీయబుద్ధులకు మేలనదోచనసట్లయాగిరిగాత్రిమణిసమ్మతించు వెనకంగృతనిశ్చయబుద్ధిసేయుడో ప్రేమవధూవ వాన్యులువిరించివిధింభరతల్లిదండ్రులే॥౨౦॥ క॥ వినుడే నామాటలు వేజనుడేభూలోకమునకు శైలేంద్రునితో ననుడీ జెప్పిన పనివినఘనుడీ గిరివరులలోనగనుడీపిదపన్॥౨౧॥ క॥ అనిపల్కినవల్లెయనిమునిజనులుఘనప్రణామములుసల్పి మహేశునియనుమతిజనసాగిరి। ఘనమార్గముబట్టి ప్రబలకౌతుకమతులై॥౨౨॥ చ॥ పదపడిచంద్రశేఖరుడు పార్వతి జేయుతపంబుదివ్యదృక్పదవిని జూచియిట్టులనపారతపంబొనరించువారలీమదవతిగాక నొండురులుమందుకునైనదలంపజూతుమే! ముదమెసగంగకున్నయదిముఖ్యామె మానుటదైవధర్మమే॥౨౩॥

క॥ అనినిశ్చయించిశంభుడుమనమునసోత్సాహబుద్ధిచుల్లడిగొనగాఘనసుమనోవేగంబున పనివినియెనునంతలోన పార్వతిజేరెన్॥౨౪॥ సీ॥ పంచసాయకకేశరాంచితధౌతచేలాంచలంబునబిగియించిగాను। కంచలనిగియించిసంచరించు పంచేంద్రియంబులపించమణిచి। కొంచపుదృష్టిగల్పించినా సాగ్రమందుంచివాతంబుబంధించిమించిచంచత్కళావిదళించిలోనెంచిచుట్టించిగాత్రసంబునదీపించిఘించి। మంచిమంచిముచులమించి పంచాక్షరియెంచి దీక్షచేజపించుచున్న। చంచరీకవేణిపంచాస్యమధ్యమచంచలాక్షిగాంచెపంచముఖుడు॥ ౨౫॥ ఉ॥ గాంచితదీయవక్త్రమునగన్పడుతేజముచూచిమేలసాచంచలులైనకాంతలిటుసాహసవృత్తిదలంచువార్తలేదంచుదలంచి ప్రేమయుతుడై కరుణింపదలంచబూనిని త్యాంచితవేషభాషణదయాకరభావముబుగ్గడింపగన్॥౨౬॥

సీ॥ శిరమునధరియించుసరసిజారివెలుంగ। కరమునహరిణంబుబరిఢవిం
చ। తలనున్నచెదలేరుగోలకోలలాడంగ పులితోలువలెవాటివెలువుమీర। హారి
కోటిదీప్తులనిరసింపజాలినవరజటాకాంతులుకరముమెరయ। హారనీహారడిండీ
రహీరపటీరచారుశరీరశృంగారమూర। రక్షణపరాయణత్వకటాక్షపక్షవీక్ష
ణామృతదానవిచక్షణుండు। మోక్షయాచకలోక సంరక్షకుండుయక్షరాణ్మిత్రు
డుమాకుప్రత్యక్షమయ్యె॥౨౭॥ ఉ॥ ఘోరతపస్సమాధిగిరికుంజరపుత్రిక యుండెడె
గానయజ్ఞారికిన్నులారగసదయ్యె మహేశుడుభక్తసంచయో ద్ధారుడుగాన
శాంతముముదంబునుచిత్తములోజెలంగతన్నీరజగంధికిట్లనియె నిత్యదయార్ద్రవ
చస్సమేతుడై॥౨౮॥ శా॥ ఓహైమవతీలలామవినుమీవూహించుకృత్యంబు
సోత్సాహంబొప్పగజూడబూనిహృదయేచ్ఛన్వచ్చితిం నమ్ముమీమాహాత్మ్యంబు
నెరింగినాడనికనీమంబేలహృత్తాపసందోహంబుల్ సమకూరజేసెదనుసంతో
షించియాచింపవే॥౨౯॥ క॥ అనిధారాధరనిస్వనమునజైవాతృకధరుండు మో
దంబునబలికిననెట్టకేలకుమశంభునిగనె వ్రీడాభయప్రదములుగదురన్॥౩౦॥

శా॥ యీచందంబునగోచరుండైన సర్వేశుందగంజూచి యామోచా
స్తంభనిభోరుశైలజమహామోదంబునంహ్రీభయప్రాచుర్యంబుజెలంగహస్త
ములతిప్రావీణ్యతంమోడ్చి వేయాచింపందనునేరదయ్యె పతిసర్వార్థజ్ఞుడౌ
హేతువన్॥౩౧॥ చ॥ కరములుమోడ్చికన్బైదురుగన్నదుపార్వతిజూచిభామరో
వెరువకునేనెరుంగుదును వెల్లడిమెయ్యెత్వదీప్సితంబుజేకురుసఫలంబగుంతడవు
కుంబనిలేదిటనుండబాడిగాదరయగృహంబుజేరుమనియానతియిచ్చియదృశ్యుడై
చనెన్॥౩౨॥

చ॥ తెరవమహేశుడేగనలుదిక్కులుజూచి మహాత్ముడీశుడిత్తెరగునబ
ల్కెనాయడనతిప్రమదంబుజనించెనంచులో నరసితదాక్షబూనిచెలులందరుగో
ల్వగనేగుదెంచెభూధరవరసౌధసన్నిధికితండ్రిముదాంబుధివెల్లిముట్టగన్॥౩౩॥
ఉ॥ వచ్చినకూతుగాంచిగిరివల్లభుడుల్లము పల్లవింపగా। గుచ్చికవుంగలించు
కొనికూరిమిశీర్షముచుంబనంబుపెంపచ్చుపడంగజేసెవనమందలి వార్తలుత
త్సఖీసతుల్ముచ్చటలట్లగాబలుకమోదమునన్వినుచుండెవింతగన్॥౩౪॥ క॥ జన
నీజనకులకత్తెరివినవెతయైమొక్కి వారువిస్మితులగుచుం- ఘనదీవనలొసగిరిపెం
పెనయగనట్లుండెనటమహేశ్వరకరుణన్॥౩౫॥ శా॥ కైలాసాచలనిర్గతుల్
హృదయసంకల్పార్థసిద్ధుల్ జటాజాలత్విడ్జితపద్మబాంధవరుచుల్ సప్తర్షుల

ద్వేళనా। శైలాధీశుని మోఁ్రిలసిల్ప్రి రిమహాసంరంభులై మంగళోల్లీలాకర్షితపూ
ర్ణేందూవిధుకళావిభాస్యతేజస్కులై ॥౩౬॥

ఉ॥ ఇట్టులవిల్వగాగనిగిరీంద్రుడుకంపమునొందిపాదముల్దొట్టుపడంగనే
గితనతోఁగ్యులిదానుననర్ఘ్యపాద్యముల్పట్టుకువచ్చియిచ్చివరభవ్యసుఖాసన
పంక్తిజూపిలోబుట్టిన భక్తిచేసలిపెభూస్తలివందనముల్ క్రమంబుగన్॥౩౭॥
ఉ॥ లేచినమస్కరించిమునిలీలలచే విలసిల్లుశంభులంజూచిమహోత్సులారయిది
చోద్యముక్రోష్ఠునివాసపూతిగం। ధాచలకేగుదెంచినమృగాధిపబృందముకీతిమీ
రలీకీచకగుద్ధమద్ధరిణికింజనుదెంచుట లెంచిచూచినన్॥౩౮॥శా॥యుష్మద్దర్శనలా
లసుండనగు నాయుల్లంబురంజిల్లెనాయుష్మన్ముఖ్యుడనైతిభూమిధరపాలో పా
యముంగల్గెమద్భిష్మాఘాళిదోలంగసర్వసుమనోభిప్రాయ సానుండనైగ్రీష్మా
ద్యుష్ణదినంబులన్ హిమజలాకీర్ణుండనైయుండెదన్॥౩౯॥

క॥ మీరేగుదెంచుకతమునధారుణిగలగిరులలోనధన్యుడనైతిన్। కోరు
డుమీమనమునగలకోరికలేమనఘులాకరులా కోమలహాసులో॥౪౦॥ ఉ॥ అత్తరి
శైలపుత్రికరయంబునమౌనులగాననగోరిశయిలోత్తమచెంగటంనిలువయోగులు
గాంచిపదిందలంచిరీచిత్తరిసుందరంబుగనిభీముడుచొక్కివిరాళిబొందడే। యి
త్తరళాయతాక్షిజగదీశ్వరియంచుదలంచిరందరున్॥౪౧॥మ॥ అవనీభృద్వరకా
ష్యభూధరగృహుండారాజరాజప్రియుండువిధూత్తంసుడుశంభుడావహడిబలా
ధ్యుండయ్యునభ్రీంద్రబాంధవముంజేసినభంగినీపయిదయంతధ్యంబునీతోడబాం
ధవమున్జేయదలంచెనేడదికృతార్థశ్రేష్ఠభావింపవే॥౪౨॥క॥ సర్వజ్ఞుడైనశంక
రుడుర్వీశ్వరబాంధవంబునొనరించినచో సర్వసుపర్వులుమెత్తురుపార్వతినపిం
చుమీవుపర్వతవర్యా॥౪౩॥

క॥ వెయ్యేలనీకుదెల్పగనియ్యవనయ్యాదిదేవునిల్లాలినిగా చయ్యననిచ్చె
దననిపలుకియ్యెడమాచెలసోకనియ్యవెయనినన్॥౪౪॥ ఉ॥ సంతసమందిశైల
పతిసప్తమునీంద్రులతోడనిట్లనున్। వింతలుమీప్రియోక్తులుప్రవీణులుమీరలుకన్నె
నియ్యగానెంతటివాడశర్వునకునిట్టులజేసెభవత్ప్రసాదమింతింతననేలపార్వతి
నియిచ్చెదశంభునకంచుబల్కెనన్॥౪౪॥ క॥ శుభమస్త్వవిఘ్నమస్త్వని। త్రిభు
వనవిజయోస్తటంచుశ్రీరస్తనితత్సభమునులుశుభముబల్కిరి। ఇభగామినిగౌరి
శంభునిల్లాలనుచున్॥౪౫॥ క॥ అనిదీవించినమునులకు। ఘనరత్నఫలాంశుకము
లు। కానుకలిచ్చెన్। వినయమ్మునసగపతితనమనమునజనియించుకోర్కెమల్లడి
గానగన్॥౪౬॥

క॥ యిచ్చినకానుకలుగైకొని। చెచ్చెరమునివరులుమరలచేతోమోదం
బచ్చుపడనగజకిచ్చిరి। తచ్చారిత్రములుదెల్పదరమేమనకున్॥౪౭॥ ఉ॥ శ్రీరశుభ
స్యశ్రీఘ్రిమనుదివ్యవచోర్థులమైనమాకునీచేరువనుండగా దగదుచెచ్చెరబోదుమ
టంచులేచిశృంగారగృహంబుదాటివడిగైకొని యంబరవీధినేగిరాచారుగుణాభి
రాములగుసప్తమునీంద్రులుసన్నుతింపుచున్॥౪౮॥ శా॥ కైలాసాఖ్యమహీధరం
బునకుచక్కంజేరిమానీంద్రులవ్వేళంగాంచిరి భావిమంగళకళావిర్భూతసం
రంభునింశయిలాధీశతనూభవాచరితభాషాకర్ణనారంభునిం। ఆలీఢాంచితదం
డకాలఘునధైర్యస్తంభునిన్ శంభునిన్॥౪౯॥ ఉ॥ వెళ్ళినకార్యమాస్యములవెల్ల
డియైగనుపింపగాజగద్వల్లభుడైనశంభునకు వందనముల్దగజేసిభక్తితోసల్లలి
తాహార్యపీఠములసమ్మదమొందవసించిప్రేమసంధిల్లగవారుచారు ఘణితిందగని
ట్లనిరమ్మహేశుతోన్॥౫౦॥

ఉ॥ శర్వభవత్ప్రసాదమునశయిలవరేణ్యునితోడవేడుకన్। సర్వముదె
ల్పగానతడుసందియమేటికినిత్తుపార్వతిన్। శర్వునకంచుబల్కెనవచంద్రకళాధ
రవేయునేలన పార్వతిసద్గుణాదుల ప్రభావమునీవమెరుంగుజేగదా॥ ౫౧॥
చ॥ తడవికనేల నప్పుడమిదాలుపునంకిలిలేదుగాన వెన్నుడు మొదలైనసంగడుల
నుందగువారలదెచ్చివారితోవడిజనబాంధవంబుగిరివల్లభుతోదగజేసిపిమ్మటన్ప
డతివివాహమైయిటుకుభద్రగతిన్జను దేరుమీశివా॥ఉ॥ నావుడుమోమునంచిరుత
నవ్వుజెలంగవృషధ్వజుండుప్రజ్ఞావరువారమీహృదయసంగతి భంగినిసేయ బూ
నుడీతోవిభవద్దయామహిమదోచెగదావెయియేలదీనసంభావనకీర్తిమాత్రవ ని
భావనసేయుడికేవలంబుగన్॥౫౩॥

క॥ ఆరంభించినకార్యము। పారమునొందింపవలయు। పరమాప్తులు
మీరారయభారముమీదేబీరములింకేలపెళ్ళిపెద్దలెమీరల్॥౫౪॥ పంకజాతభవుని
పంకేజలోచనురాజరాజు రాజురాజవరులనారదాదిమానినాధులవేర్వేరవారి
వారివారివారివారి॥౫౫॥గీ॥గరుడగంధర్వసర్వకింపురుషసిద్ధసాద్యవిద్యాధరాప్స
రస్సంతతులను। ప్రమధగణములబిలచిసంభ్రమముకొరకురాగ। సమకట్టుడ
త్యనురాగమొప్ప॥౫౬॥ ఉ॥ చంద్రకళాధరుండైనశర్వుడుప్రేమమునూహుమున్
హుదన్ యాసాంద్రశుభప్రదప్రభవసత్యమృదూక్తులుచాలబల్కమానీంద్రులు
సన్నుతించిరిగిరీంద్రుమతంబుననట్లుసేయగానీంద్రుడుపేంద్రుడబ్జజుడనేకులురా
సమకట్టిరాధ్యులై ॥౫౭॥
సీ॥ ప్రాసాదవరసౌధపంక్తికూటంబులకమనీయభర్మకుంభములమర్చి

వ్వేళనా। శైలాధీశుని మోాలపిల్చిరిమహాసంరంభులై మంగళోల్లీలాకషీణతపూ
ణీ హావిధుకళాపీఠాస్యతేజస్కులై ॥౩౬॥

ఉ॥ ఇట్టులనిల్వగాఁగనిగిరీంద్రుడుకంపమునొందిపాదముల్దొట్టుపడంగనే
గితపతొగ్యులిదానునునర్ఘ్యపాద్యముల్బట్టుకువచ్చి యిచ్చివరభవ్యసుఖాసన
ం ___ ఁబట్టిన భక్తిచేసలిపెభూస్తలివందనముల్ క్రమంబుగన్॥౩౭॥
ఉ॥ లేచినమస్కరించిమునిలీలలచే విలసిల్లుశంభులంజూచిమహాత్ములార యిది
చోద్యముక్రోషుహివాసపూతిగం। ధాచలకేగుదెంచినమృగాధిపబృందమురీతిమీ
రిలీకీచకరుద్ధమద్ధరిణికెంజనుదెంచుట లెంచిచూచినన్॥౩౮॥శా॥యుష్మద్దర్శనలా
లసుండనగు నాయుల్లంబురంజిల్లెనాయుష్మన్ముఖ్యుడనైతిభూమిధరపాలో పా
యమ్ముంగలైమద్భీష్మామ్మఘాళిదోలంగసర్వసుమనోభిప్రాయి సానుండనైగ్రీష్మా
ద్యుష్ణదినంబులన్ హిమజలాకీర్ణుండనైయుండెదన్॥౩౯॥
క॥ మీరేగుదెంచుకతమున ధారుణిగలగిరులలోనధన్యుడనైతిన్। కోరు
దుమీచునమునగలకోరికలేమణులాకరులా కోమలహృదులో॥౪౦॥ ఉ॥ అత్తరి
శై పుత్రికరయంబునమానులగానగోరిశయిలోత్తమచెంగటంనిలువయోగులు
గా చి ఎదిందలంచిరిచిత్తరిసుందరంబుగనిభీముడుచూక్కి విరాళిబొందదే। యి
త్తరళాయతాక్షిజగదీశ్వరియంచుదలంచిరందరున్॥౪౧॥వ॥ అవనీభృద్వరకా
శ్యభూధరగృహుండారాజరాజప్రియుండువిధూత్తంసుడుశంభుడాహరిబలా
ధ్యుండయ్యెపద్మీంద్రబాంధవముం జేసినభంగినీపయిదయంతధ్యంబునీతోడబాం
ధవమున్ జేయదలంచెనేడదిక్కృతార్థశ్రేష్ఠభావింపవే॥౪౨॥క॥ సర్వజ్ఞుడైనశంక
రుడుర్వీశ్వరబాంధవంబునొనరించినచో సర్వసుపర్వులుమెత్తురుపార్వతినపిం
చుమీవుపర్వతవర్యా॥౪౩॥
క॥ వెయ్యేలనీకుదెల్పగనియ్యోవనయ్యాదిదేవునిల్లాలినిగా చయ్యననిచ్చె
దననిపలుకియ్యెడమాచౌలసోకనియ్యవెయనినన్॥౪౪॥ ఉ॥ సంతసమందిశైయిల
పతిసప్తమునీంద్రులతోడనిట్లనున్। వింతలుమీప్రియోక్తులుప్రవీణులుమీరలుకన్నె
నియ్యగా నెంతటివాడశర్వునకునిట్టులజేసెభవత్ప్రసాదమింతింతననేలపార్వతి
నియిచ్చెదశంభునకంచుబల్కినన్॥౪౫॥ క॥ శుభమస్త్వవిఘ్నమస్త్వని। త్రిభు
వనవిజయోస్తటంచుశ్రీరస్తనితత్సభమునులుశుభముబలికిరి। ఇభగామినిగౌరి
శంభునిల్లాలనుచున్॥౪౬॥ క॥ అనిదీవించినమునులకు। ఘనరత్నఫలాంశుకము
లు। కానుకలిచ్చెన్। వినయమ్మునననగపతితనమనమునజనియించుకోర్కెచుల్లడి
గొనగన్॥౪౭॥

క॥ యిచ్చినకానుకలుగైకొని। చెచ్చెరమునివరులుమరలచేతోమోదం
బచ్చుపడనగజకచ్చిరి। తచ్చారిత్రములుదెల్పదరమెమనకున్॥౪౭॥ ఉ॥ శ్రీరశుభ
స్వశేఘ్రిమనుదివ్యవచోర్థులమైనమాకునీచేరువనుండగా దగదుచెచ్చెరబోదుమ
టంచులేచిశృంగారగృహంబుదాటివడిగైకొని యంబరవీధినేగిరాచారుగుణాభి
రాములగుసప్తమునీంద్రులుసమ్మతింపుచున్॥౪౮॥ శా॥ కైలాసాఖ్యమహీధరం
బునకుచక్కంజేరిమౌనీంద్రులవ్వేళంగాంచిరి భావిమంగళకళావిభూతసం
రంభునింశయిలాధీశతనూభవాచరితభాషాకర్ణనారంభునిం। ఆలీఢాంచితదం
డకాలఘునిధైర్యస్తంభునిన్ శంభునిన్॥౪౯॥ ఉ॥ వెళ్ళినకార్యమాస్యములవెల్లి
డిమైగనుపింపగాజగద్వల్లభుడైనశంభునకు వందనముల్దగజేసిభక్తితోనల్లలి
తాహారపీఠములసమ్మదమొందవసించిప్రేమసంధిల్లగవారుచారు ఘణతిందగని
ట్లనిరమ్మహేశుతోన్॥౫౦॥

ఉ॥ శర్వభవత్ప్రసాదమునశయిలవరేణ్యునితోడవేడుకన్। సర్వముదె
ల్పగానతడుసందియమేటికినిత్తుపార్వతిన్। శర్వునకంచుబల్కెనవచంద్రకళాధ
రవేయునేలన పార్వతిసద్గుణాదుల ప్రభావమునీవెరుంగుదెగదా॥ ౫౧॥
చ॥ తడవికనేల నప్పుడమిదాలుపునంకిలిలేదుగానవెన్నుడు మొదలైనసంగదుల
నుందగువారలదెచ్చివారితోవడిజనబాంధవంబుగిరివల్లభుతోదగజేసిపిమ్మటప్ప
డతివివాహమైయిటకుభద్రగతిన్జను దేరుమీశివా॥ఉ॥ నావుడుమోమునంచిరుత
నవ్వొజెలంగవృషధ్వజుండుప్రజ్ఞావరువారమీహృదయసంగతి భంగినిసేయబూ
నుడీతోవిభవద్దయామహిమదోచెగదావెయివేలదీనసంభావనకీర్తిమాత్రవని
భావనసేయుడికేవలంబుగన్॥౫౩॥

క॥ ఆరంభించినకార్యము। పారమునొందింపవలయు। పరమాప్తులు
మీరారయభారముమీదేబిరములింకేలపెళ్ళిపెద్దలెమీరల్॥౫౪॥ పంకజాతభవుని
పంకేజలోచనురాజరాజు రాజురాజవరులనారదాదిమౌనినాధులవేర్వేరవారి
వారివారివారివారి॥౫౫॥గీ॥గరుడగంధర్వసర్వకింపురుషసిద్ధసాధ్యవిద్యాధరాప్స
రస్సంతతులను। ప్రమధగణములబిలచిసంభ్రమముకొరకురాగ। సమకట్టుడ
త్యనురాగమొప్ప॥౫౬॥ ఉ॥ చంద్రకళాధరుండైనశర్వుడుప్రేమమహామహః
హుదః యాసాంద్రశుభప్రదప్రభవసత్యమృదూక్తులుచాలబల్కమౌనీంద్రులు
సమ్మతించిరిగిరీంద్రుమతంబుననట్లుసేయగానింద్రుడుపేంద్రుడబ్జజుడనేకులురా
సమకట్టిరాద్యులై ॥౫౭॥
సీ॥ ప్రాసాదవరసౌధపంక్తికూటంబులకమనీయభర్మకుంభములమర్చి

ప్రాకారగోపురానీకాగ్రములయందు। తప్తకాంచనసింహద్వారతులునిల్పి। ఘన మాగధచుంబిదుర్గప్రదేశంబుల। భద్రధ్వజంబులుభద్రపరచి। ద్వారవీథులను సింగారముగాగచారుతోరణంబులుగట్టితోరముగను। సకలగృహములురంగవల్లికలుబెట్టి। అమలపరిమళవస్తుధూపములుపెట్టి। చారులీలలమర్చిరిపౌరులెల్లకరముశోభిల్లెకైలాసపురవరంబు॥౪౮॥ వ॥ అంత॥ సీ॥ అంచితపూరితపాంచజన్యధ్వనిఘనశనామోదదస్తనితమంచు। కమనీయమయిచేలకలితప్రభాతతుల్। సంచలచంచలాచయమటంచు। సతతసమ్మోదానుచర జనసంతతిచాతకోత్తమపక్షసంఘమంచు। నింద్రనీలప్రభాసాంద్రదేహచ్ఛవికమనీయ ఘనఘనాఘనమటంచు। చూపరులుఘనుడితండనిబోధ్యమొంద। యాచకామృతవర్షమింపమరగురియ। పంకజాక్షుండువేడ్కసుపర్ణకేతులక్ష్మితోవచ్చెనప్పుడుకయిలాసమునకు॥౪౯॥

ఉ॥ హంసతురంగుడై పరహంసలుచెంగటరా సరస్వతీహంసగతిప్రమోదయుతహావచోనిచయాను మోదుడైహంస సమప్రభాకలితుడైనిజభృత్యులుగొల్వ దేవతాహంసచతుర్ముఖుండురజితాద్రికివచ్చెనేకలీలలన్॥౫౦॥ ఉ। ఈవలనావలన్సురలనేకులుసాధ్యులుగొల్చి రాగనై రావణదంతినెక్కిసురరాజుమహావిభవంబుతోశచీదేవినిగూడి దివ్యమణిదీధితులుప్పతిలంగ దేవరాజీవదళాక్షులెల్లనుతిసేయగవచ్చెనువెండికొండకున్॥౫౧॥ చ॥ నవనిధిరాజుచంద్రభృగునారదమిత్రుడుయక్షరాజుమానవహయవాహనుండుధననాథుడుసర్వమహావిభూతిచేనవమణిభూషణప్రకరనాదముశోభిలవచ్చె సర్వదిగ్భువననుతిప్రభావుడయిభోగనశంకరసౌధపాళికిన్॥౫౨॥

క॥ ఉరగగంధర్వకిన్నర గరుడోత్తమసిద్ధసాధ్యగణములు మానీశ్వరయోగులునుగుడెంచిరి వరుణుడుపరిజనముతోడవచ్చెన్గిరికిన్॥౫౩॥ ఉ॥ యెంచరుబబ్బిరోప్రపసుధులెక్కడువచ్చిరివారికంటెబల్తొందరతొందరంతొలగదోయగశక్యముగాక వేడ్కనిందిందిరతుల్యవేగులయుదేవునిపెళ్ళికినంతపెద్దలేయిందురునట్లనేనిజమహామహిమప్రభులుల్లసిల్లగన్॥౫౪॥ఉ॥ వచ్చినవారికందరికివారిజనేత్రుడుసర్వవస్తుసంపచ్ఛయుడైమహావిభవభావము దోపగనాగసవాసముల్మచ్చికనిచ్చెస్రుష్టికిసమస్థితినిత్యములీలసేయువాడచ్చటనున్నవారలకునన్న నివాసములియ్యచిత్రమే॥౫౫॥క॥కృతమజ్జనభోజనులయిశతధృతిశతమఖముఖాద్యసర్వఖచరులున్ । అతిముదమునహిమవత్పర్వత గమనవిలోలురైరి వరవాసమునన్॥౫౬॥ అచటన గాధిరాజుమునులచ్చటనుండకసేగువేనకతద్వదనమ్ము

తపుత్రికవివాహముహూర్తమునించిమెరువింద్య నగములమందరోదయమ్ముఖ్యా ప్త మహీధరబంధు భూమి భృన్నిచయముబిల్చి తెచ్చినిజనిర్మల కీర్తి జెలంగపిమ్మ టన్॥౬౭॥

సీ॥ శ్రీమహేశ్వరుడైనశివునకుగిరిరాజు వేడ్కవ్రాసినశుభవిన్నపంబు। మిక్కి లిఘనులైనమీకుమత్పుత్రిక పరమగుణాఢ్యసౌభాగ్యశాలి। పార్వతియనుకన్యప రదినమిధునలగ్నంబునమాని మోదంబుగదుర। పెళ్ళిసేయగనిట పెద్దలుదలచినా రందుకుమీరుసానందముగను। సకలబాంధవసురభృత్యసర్వమానివరులతోడను తర్లి రావలయునటకు। చిత్తవృత్తిప్రకారముచిత్తగించిమన్ననలుసేయుడివిక్కో టవిన్నపములు॥౬౮॥క॥ అనివ్రాయులగ్నపత్రిక ఘనచతురుని చేతికొసగికయి లాసగిరీశునికడకుబనుప నాతడుఘనజవమునసేగెనటకుకౌతూహలియై॥౬౯॥

ఉ॥ అండజవాహనాదిఘనులందరుముచ్చటబల్కలాడ కన్పండుగసేయగాదగు సభంగనుపట్టుక పత్రికిచ్చెనా కొండలరేడుబంపెగ కొండనిలేఖతనందిశర్వు హాకుండలిశాయకిచ్చెహరికోరెఫలించెసమస్తమున్వినన్॥౭౦॥

క॥ఆవచ్చినచతురునకపుడీవలసినయంబరాదులిచ్చికృతార్థున్ గావిం చిహిమనగమునకు వేవేజనవలయునంచువిష్ణుడుబల్కెన్॥౭౧।ఉ॥ పెళ్ళికుమారు జేసిరలపెద్దలుకాంతలరుంధతీసతీహల్లకవాసినీ సకలహల్లకపాణులుగూడిభ క్తిరంజిల్లగచంద్రధారినిన్ శేషసుపర్వజనోపకారినిలసల్లలితాంగహారినినిశాక రధారినినాగహారినిన్॥౭౨॥క॥ ఉక్షేశునిగా జేసిరియతుప్రభునాజ్ఞ సర్వయత్ను లుసురలోకేక్షణ మోదముగదురగనక్షీణబలాఢ్యుడగుచు నతడటనిల్చెన్॥౭౩॥

సీ॥ ఒకదెసశ్రీనాధుడొయ్యనజనుదేరనొకజక్కిశతధృతిహాయలుమీర। నొ కవంకయక్షేశుడకలంకుడైరాగ! నొకవంకదేవేంద్రుడొప్పుచుండ। నొకకడ ప్రమదాదులుత్సహించుచునుండ। నొకగ్రేవనబ్ధీంద్రుడోజమీర। నొకజక్కిగం ధర్వులుబ్బిగానముసేయనొకవంకకిన్నరులురగులమర। మేనకాద్యప్సరోనృత్య గానమొప్పభద్రగంధర్వవాహులైభద్రగతిని। యఖిలఖగయుతపూజేబ్జనను శగించిశంకరుడువచ్చెహిమశైలసానువులకు॥౭౪॥

క॥ ఆలీలలచంద్రోదయకాలంబున ఘూర్ణమాన కందింద్రమహాభీల ధ్వనికెనయగువాజాలధ్వనిజలగడిశలసంతోషమునన్॥౭౫॥ గీ॥ దేవదుంధుభి రవములుదేవదేవపాంచజన్యస్వనంబుసంభ్రమముదోప। భూధరేశ్వరుడాలిం చిహొంగిపెళ్ళివారలదేవచ్చిరనితనవారికనియె॥౭౬॥చ॥ పరిణయవేషశేయుడని పార్వతిజూపినపేరటాంద్రుభూధరవరపుత్రిబిల్చి ప్రముదంబునకొప్పమరించి

పెళ్ళికూఁతురువడిఁబెట్టిశీర్షమునుత్పలబాంధవపద్మమిత్రులన్కరమరుదందదీధితి
కరకంకణమ్ములనఁగలన్నినిరించినన్॥౭౭॥ సీ॥ శిరమునచంద్రభాసురరులనువాల్చి
రొమ్మునహారిమణిహారములధరించి। వీనులబోగులవిమలవస్తులుబెట్టితళుకుమె
యిభూతగంధములబూసిగౌనులవడ్డాణకానుకగిలించికేయూరములభోగిభూష
ణములుంచి।కంధరంబునసిలకఖచితమాలికలుంచి। యంఘ్రులపడగదారందాలుం
చి। పార్వతిజెలంగెపతికన్నపరమవేషయగుమనీశ్వయిమిశ్వరుడట్టివాడెతన్ను
లోనమ్మువారలవ యదలిపట్టప్పూన్యధికులగావించు మానకెపుడు॥ ౭౮॥
ఉ॥ అత్తరిశైలరాజుముదమందిసులగ్నముహూర్తభృత్తుల బ్రాహ్మణో
త్తములగల్పినుహాత్ములుదైవరాజులయెత్తుదలంచివారలసనేర్పునవచ్చుటవంశ
పావనంబిత్తనుపావనంబనుచుహృదయేప్సితసిద్ధిగదాదలంపగన్॥౭౯॥

ఉ॥ కావునవారిదోటర్కానుటకయిమనమందరమేగిభాంధుసంభావనకృత్య
ముల్నెరపిభక్తిమృదూక్తులుచాలబల్కి యాసేవులదోడితేవలయుదివ్యమణుల్
మొదలైనకానుకల్। దేవరబంధులంబనిచితెండురయంబునరండుమెండు
గన్॥౮౦॥క॥ అనిపల్కి వారిదోనిఘనరత్నఫలాంశుకములుకడువేడుకతో।
గొనియెదురేగిమహాత్ములగనివినయవివేకబుద్ధికానుకలిచ్చెన్॥౮౧॥ మ॥ ఘనభ
క్తిన్నిజహస్తపద్మములుజకర్కన్ మోడ్చిశైలేంద్రుడు స్వయంబొప్పగ కన్న
లారగనిసర్వేభ్యోమహద్భ్యోన మోయనిబ్రార్థించి నమస్కరించివినతుండై
యున్న పంకేజలోచనముఖ్యుల్ గనిసంతసించిరి దయాంశైలేంద్రు సద్భ
క్తికిన్॥౮౨॥

ఉ॥ పర్వతవంశశేఖరుడు ప్రార్థనసేయగసత్కరించి గంధర్వసుప
ర్వకిన్నరవితానములుందగువారలందరున్శర్వునిజుట్టిరాగహరిశక్రవిధాత్రుమను
ష్యవాహనుల్సర్వముగూచగాజనిరి శైలవరేణ్యుని ద్వారభూమికిన్॥౮౩॥
చ॥ వృషభముడిగ్గిశంకరుడువిష్ణువిరించికుబేరదేవతావృషభముఖోత్తముల్గ
దసివెంటమహావిభవంబునొడరాతుషితమనంబులై విబుధదుందుభులుల్లసిలం
గభూమిభృద్వృషభునివేశ్మకుంజనియె వేదవచోనిచయప్రమోదుడై॥ ౮౪॥
అటవిలోమునునిరాహారవ్రతంబున। తపమాచరించినతాను మెచ్చి। వచ్చినీకోరి
కలిచ్చెదననిపల్కమచ్చికనూగార్చియిచ్చనేగి। మరచెనీశ్వరుడంచుమదినెంచిప
రిణయవేషమైగృహమందువిపథబంధు। జనులకునెరుకరామెగనుపింపవెండియు
తపమాచరింపగదలచెననగ। గౌరితపముబూని ఘనదీక్షచేనుండెమరచువాడె

కెవ్వరు మత మెరుగక । సేయబూనెగాని సేసినపని సేయ నెరగాదు మెట్టివారి
కైన ॥ ౮౫ ॥ ఉ ॥ మానవతీలలాములగు మానిను లంగుళులరుంధతీముఖస్త్రీని
చయంబు దీవనలు సేసి సుగంధవిరాజమైన చెల్వొనైతలంటి మేనఘననూతనగం
ధమునలద్ది మంగళస్నానము జేసెనప్పుడు నిశాకరమౌళి శుభప్రదంబుగన్ ॥ ౮౬ ॥
క ॥ ఘనసుమహూర్తపుసమయం । బనిగురుశతకృతులు బలుక నతిరభసము
తో తనవానికి తను దెల్పుచు । వినయంబునను౦డెను పృథివీధరపతియున్ ॥ ౮౭ ॥
ఆ ॥ అనతదైవులిలోలమణి హారములొప్పగభక్తితోడనమ్మె నకపత్నికుంభము
న మికటమైనజలంబువోయగా దానఘనుడు శైలకులధన్యుడుత్కళనజేసె
రింగదీశాని పదాంబుజాతములు స్వర్ణమయంబగు పళ్ళెరంబునన్ ॥ ౮౮ ॥
చ॥ చరణజలంబు శీర్షమున జల్లుకొనెన్ ఘనభక్తితోడన ప్పగమగుణా
న్వ్యవద్రిపతి పావన జానకళాధురీణుడై సురవరచారుమూర్తియగు సోముని
పార్వతి ప్రేమజూచి సాదరమధువర్కమిట్లొసగె తక్కటిసభ్యులు మెచ్చనయ్యె
డన్ ॥ ౮౯ ॥ సీ ॥ శ్రీమహాదేవాయ శ్రితజనపాలాయ బాలచంద్రధరాయ
పావనాయ । దేవతాధీశాయ దివ్యచరిత్రాయ సద్గుణాధారాయ శాశ్వ
తాయ । కైలాసగేహాయ ఘనవృషవాహాయ గంగాధరాయ సుఖప్రదాయ । రా
జరాజసఖాయ భూజనపోషాయ శ్రీధరమిత్రాయ శివవరాయ । వజ్రవైడూ
ర్యముక్తాదిప్రకరాల పుష్యరాగాదిఖచితప్రభూషణాంశ త్రిభువనసంభవజనను
నిమాప్రశస్త దివ్యసుగుణాంబులం పార్వతినిందదామి ॥ ౯౦ ॥ శా ॥ అంచు
న్వేదవచోవిధానమున గ్రవ్యోత్సుకంబుగా గౌరినర్పిన్చెన్ రత్నసువర్ణదక్షిణలతో
పృథ్వీశనాధీశుడా ప్రాంచన్నూతనచంద్రధారికిసదా పాపివ్యాసంచారికిన్
సంవిద్దాసముఖాబ్జహారికిముదా కిరోద్ధుణోద్ధారికిన్ ॥ ౯౧ ॥ ఆ ॥ మంగళ
హార్యగానములు వాటికిమాటికెమోయగాజగన్మంగళమంచు దేవమునిమా
న్యులుబల్కగశంభుడుత్తరిం మంగళసూత్రముల్ చెలగ మంగళవాద్యముల్ల్లసిల్ల
గా । మంగళతంతువుకట్టెగిరిజాంగకా సీమనుమంగళాంగికిన్ ॥ ౯౨ ॥ తత్సమ
యంబున ॥ సీ ॥ దేవతాదుందుభుల్ధికటలుపంసిల్లెపరమపతివ్రతా పదములొ
ప్పె మందమందంబుగామందానిలమువచ్చె సూనవర్షము గురిసె సురగణం
బు । మేనకాద్యప్సరోన్మృదునాట్యముహెచ్చంగె మంగళనాదముల్ నింగిముట్టె ।
నారదసంగీతనాదంబు చెలరేగె । గంధర్వగానంబు ఘనతకెక్కె । వేణువీణా
మృదంగనిక్వాణ మెసగె । ప్రణుతదుక్సామయజురథర్వణ మహావచోనిన
దగమస్వోపధానముగను శైలజేశ్వరకల్యాణసమయమందు ॥ ౯౩ ॥

శా॥ ముక్తామిశ్రితశాలితండులములన్ మువ్వారుబల్వారుసంసక్తశ్రీ
మదలిప్తదంపతులు । నిశ్శంకాస్వభావంబునన్ । రక్తాబ్జప్రభమీరునంజలులశే
షాద్వంద్వముం జేర్చి గా ముక్తాభ్రింశమణుల్ జెలంగెనుకరంబున్ సద్వరత్నా
భలన్॥ ౯౪॥ క॥ మెలతుకకొ్రొన్నెలదాలువు! తలబ్రాలిత్తెరగుసించిదనియు
కదమలో నలయక మెలగిరిగనలీలలనటనాత్మీయవరవిలాసమహిమచేన ॥ ౯౫॥
క॥ ఆడిరిరంభాదులుగొని యాడిరిదిక్పతులుముచ్చటాడిరిసాధ్యుల్। వీడిరితాప
సము వేల్పులు పాడిరిగంధర్వవరులుపాటలుకడకన్॥ ౯౬॥ శా॥ కల్యాణోచితకృ
త్యముల్ నిగమవాక్యప్రౌఢిశోభిల్లగా। కల్యాణోక్తులుసర్వదిక్కులనెసంగా నై
దునాళ్ళట్లుసా । కల్యాంబేర్పడపర్వతేశ్వరవరాగారంబునన్ పార్వతీ। కల్యా
ణంబుపత్రికాశమొందెహిమవత్క్ష్మాభృద్వరామోదమై॥ ౯౭॥ మ॥ అతిసంతోష
ముదోపశంభుడు వివాహంబయ్యెమానిశ్వరా। యతయత్నంబున వేదవాదవిత
విధిం దైవాళిసమ్మోదము । స్పతిలంబర్వతరాజజాతను మహాభక్తిప్రభూతిన్
గుణో । న్నతచేతోజలజాతభూతపరమానందోచితోద్ధానను॥ క॥ సంతో
షమొందెనాహిమ । వంతుడు దేవనుతమహిమవంతుడుకాంతా । కాంతునికి
తిగనినాసా। శాంతునిజామాతగనికృతార్థుడనంచున్॥ ౯౯॥ క॥ కమలాకమలా
క్షులవా। కమలాసనులనుశచీముఖభుగధిపతులన్ । విమలాత్మసాల్యాగాత్
ములన్ సదమలవసిష్ఠదంపతులవసన్॥ ౧౦౦॥ చ॥ మరియుకుబేరదంపతులమంజు
లపీఠములందునుండగా। కరములుమోడ్చిబల్కెఘన కార్యధురంధరుడైనభూ
మిభృ । ద్వరుడుసభార్యుడైఫలసువస్త్రమణీగణపూర్వకంబుగా। బహువడిపూ
జజేసితనభావములోముదమందియిట్లనున్॥ ౧౦౧॥ సీ॥ పల్వలంబులజేసి పాథో
ధులవిధంబు। గోరనక్కపాదజేరుహారులభంగి। శారికాస్థలిజేరు సాసనంబుల
రీతిగురుని కుంజము జేరుకరులకరణి । కుదిరమామిడిజేరునవముల పోలికనుండ
సన్నిధిజేరుసూరులబలె । శాఖినీడకుజేరుసార్వ భౌములభాతి తనుతటాకము
జేరుఘనుల జెలువు । గానబడెమీరుమద్గృహాంగణమునకును చేరుటాత్మ దలం
చినచిత్రమయ్యె । ననుకృతార్థునిగాజేసినారుమీరు । దేవదేవులుదేవులు దే
వమునులు॥ ౧౦౨॥ క ॥ అనిసంతసించుహిమవంతునకు ఘనస్వాంతునకునుతో
యజనేత్రిం। డనఘుకృతార్థులమైతిమి। పనివినిమొదమంచుబల్కెబటుదనా
తోడన్ ॥ క॥ ఫణిశయనుడటులబలికిన। గణములమనమలరదేవగణకారిత[illegible]
ణపూరితనభమైత । త్క్షణమునప్రస్థానభేరిగణగణమ్రోగెన్ ॥ చ ॥ తమతమ
వాహనంబులముదంబుననెక్కిరిమేశదేవతో । త్రమని[illegible]

బసేసిలతోడ నంత్యమై । క్రమముగ దిక్కులంబరవగాజము దేరిదలంచిరత్రిగ ।
సుముఖచారణాదులగు తాపసులంజనభూచిరత్తరిన్ ॥ ౧౦౫ ॥ శివుఁడు ప్రి
యా నవార్తపరసీరుహసంభవుచే నెరింగియు। త్సవజనితప్రమోదయుత శై
లసుత్యాకితోడ గెప్పిత। త్ప్రవిమలభక్తిద త్తనవరత్నఫలాంశుకముఖ్యవస్తులన్।
సవియమృత్తిఁ బొందుకొని సాగరలంచెవిచిత్రలీలలన్ ॥ ౧౦౬ ॥

క ॥ శృంగారించిరి గోపతి। పుంగవుపైఁ గప్పెవాద్యభూరిస్వనములున్। నిం
గి నెలంగఁ గనప్పుడు । గంగాధరుదెకెపబ్రాధగణములు మెచ్చన్ ॥ ౧౦౭ ॥
చ॥ అచలయశోభిరాముడగు చాహిమవంతుఁ గ ప్రతిభర్త్రృ తే । హేమునకుం
బంపబూనిమణిహారవిభూషణంచిత్రవరాచేలములనవత్సధేనుదశలక్షల నాత్మ
సఖీసతీసహా। సృముల నుదాసికాయుత ము సమ్మతినిచ్చితనూజకిట్లనన్ ॥ ౧౦౮ ॥
ఆ। అన్నభవత్తపోమహిమ నబ్జకిరీటుఁడు భర్త నయ్యె దై। వమ్ము సమగ్ర
హస్తలికిఁ బిచ్చిర పెండ్లికి నేఘనుండనా । శ్యామ్మననీవుభర్త్ర యులి నై భవదీయ
నివాసమైన శై। లమ్మున కేగియచ్చట విలాసమునన్ బతిగూడియుండుమా ॥ ౧౦౯ ॥
ఆ॥ బుద్ధులు జెప్ప నేమిటకి పుత్త్రికి ప్రట్టిన వాలనుండి నీ । వృద్ధిని నేనెఱుంగుదును
పుట్టినయింటికి నత్తయింటికిన్ । వృద్ధిదలంచియుండి పసిపిపికుమారులఁగాంచి సు
స్నిగ్ధ । పద్ధతి భర్తతోఁ గలసి భాసిలు నిత్యవిలాసయై యున్నన్ ॥ ౧౧౦ ॥ క॥ అ
నిపల్కి నవినివార్పితి। తనమునమున సంలసించి । తరుణీమణిరీ తినిగురియుచుత
న జనరున। తనుజం ముత్రికిని మ్రొక్కఁగ నాసయగుచున్ ॥ ౧౧౧ ॥ ఆ ॥ మ్రొ
క్కినకూతుఁ గాంచిగిరి ముఖ్యుఁడు మేనక జాలిబొందిలో । పిక్కటమైన హైన్యము
నమించి పత్తనుజాసురక్తిచే । గ్రక్కున చేతులందిగిచి కౌగిట నొప్పగ హేశ్వ
సుంపుని। న్మక్కువ నాదరించునని మెచ్చికనెనరు గద్గదధ్వనిన్ ॥ ౧౧౨ ॥ గీ॥ అట్లు బు
జ్జగించియా తల్లిదండ్రులు। చాలజాలిపొందిబాలకేలు । కేలనీలతోడ నిరించిమె
ఱచి తోడఁ బ్రారము నకదోడితెచ్చి ॥ ౧౧౩ ॥ వ॥ కట్టాయితంబులైన వా
హనంబుల వేర్వేరం బాపి ॥ చ ॥ శివపరమహాధరేశ్వరుఁడు ప్రేమమనోభవతోడ
వెన్నెలన్ । ఋషివుద పాముజంబు యిది యెకటియుగ నిబ్రిము పాలకియిచె। ఇ
దె మెసగ స్త్రవిక్కరవ్ర గేదంబ్రము సింహమునీకు నెనరు పెచ్చెద సుఖమున్న వా
స్నితెన్ను గేరుచ్చ్రముబూచె విలాసవైఖరిన్ ॥ ౧౧౪ ॥

క॥ అలలలుగవినుదలో। నాలోచన జేసె జనకుడతికుతుకములో। లీలా
హాపమువాల్చిన। యీలలనేయూనిశక్తియినిజమంచున్॥ క ॥ శృంగారించిరి
హాటకము। పింగళ్జనిజతెహరిహరంగముజితసా। రంగము స్వాంగముతుంగప।

భంగమ్మసింగముని శేషబలమెసగంగన్॥ క॥ అట్టిమృగరాజు మూపునఁ గట్టుపట్టి గ ట్టిగట్టిగ తండ్రికేల్పట్టి బట్టి నెట్టుకేలకు నెక్కెనిట్టట్టు మసలి ఫుట్టినిలు వాసి జను తరిగట్టి తనమే॥౧౧౭॥ శా॥ ఆరీతింజనగ రాజపుత్రి మృగరాజారూఢయై వేళస ద్భేరీభాంకృతులుల్లసిల్లనమరస్త్రీ నృత్యమింపొందఁ జేశం ఖారావంబులుమ్రోసె సంతతమహాహర్షాత్మ సన్నారిరా కాంరీమంగళనాదములుప్పొరఁగ సానందంబుగా దిక్కులన్॥ సీ॥ ప్రమథులిర్గడల సంభ్రమముతో భవజయ విజయీభవ యటంచు వినుతి సేయ దేవాళి కారుణ్యభావేన పాహిమాం చంద్రశేఖర యటంచు సన్ను తింప తాపసదంపతుల్ ధర్మపత్నియుత శివపరిత్వం చిరంజీవయనఁగ రంభా ముఖాప్సరోరాజీవనేత్రలు తాథైయటంచు నృత్యంబు సేయ బ్రహ్మ విష్ణుసురేం ద్రాదిగ్ధపతులతోడ భూరిభేరీరవంబులు భోరుకొల్ప సర్వఖగ తారకావృత చంద్రుడనఁగ నగజతో వచ్చె శంభుఁడు నగరమునకు॥౧౧౯॥ క॥ పురరాజవీథిజను చో వరసౌధతటస్థపౌరవనితాజనముల్ కరమరుదందుచు నగజాపరమేశ్వర యుగము జూచి బల్కిరితమలోన్॥

సీ॥ యీచంద్రవదనకై యీచంద్రమౌళితా ముమ్మారు హిమవంతును నకుజనియె యీహరిమధ్యము యీహరిశరుకైని నాహారవరతపంబాచరించె యీగిరిసంభవ యీగిరిశుని గూర్చి జేసిన తపమెల్ల వానికె కెక్క యీసర్వమంగ ళ యీసర్వలోకేశు నెవ్వ డెటు జూచి మోహించెనహహా యిట్టి దాంపత్యఘట నావిధీశుమహిమ తగ మెనుతియింప నెచట నెవ్వరికైన యంబురుహనేత్రలా రపుణ్యంబుకొలది పురుషుడును మాటనిజ మయ్యె గిరిజకిపుడు॥౧౨౦॥ క॥ అకలం భ క్తరక్షుణ దక్షుకటాక్షాక్షివక్త్రి దాక్షిణ్యజానా [illegible] యజనేని సాక్షి తామరసాక్షి॥ మ॥ తగునీపార్వతి రాజశేఖరునకుం శర్వుండు నే లెంచగా దగునీశంభుడు సర్వమంగళకు సత్యంబిట్టి దాంపత్యమే యయుగముండై నను వింటి మేనయున సత్యోదారతంగంటమే తగునీపార [illegible] జ్ఞానసంసిద్ధికిన్॥ సీ॥ సతివిరిగొల్వనిజన్మంబు జన్మమే [illegible] ముగాక స్త్రీవిరజేర్పని చిత్తంబు చిత్తమే గభచలిత్కటకంబుగాక [illegible] వేడని చేతులు చేతులే తిను వటాజనితపాదములుగాక [illegible] త్సులే కాయబహిర్నాంబకములుగాక అనుచు కైలాసపటు [illegible] త్సహాను స్థితోత్తమ రమణులెల్ల వందిజనములతో [illegible] రిపార్వతీశ్వరుల జూచి॥౧౨౪॥

ఉ॥ పౌరులు మెచ్చ నచ్చగలు పాటలు [illegible]

లుభోరుకోల్పగ కుబేరవిరించిసరోజనాభజం। భారులు నాత్మవైభవము హోమ హిమంధనరారిరానదీ । జామడుద్వారధారుణికి శైలజతో జను దెంచె నంతటన్॥౧౨౫॥ మ॥ వరవాహంబులుడిగ్గి మాధవముఖుల్ వర్ణించిదోత్తోడరా। గిరిజాహస్తముబట్టి నూతనవధూగేహప్రవేశంబుశం। కరుడవ్వేళనొనర్చెరా ప్యగరిశృంగారించితోన్మంగళా। కరగేహస్థలి వేదచోదితవిధిన్ గౌరీసమేతంబుగన్॥ క॥ యిట్టిమహావైభవమున। గట్టులదొర పట్టి శివుడుగట్టిగమదిలో। బుట్టినతమిజేకొనితన మెట్టకుజను దెంచిమేలు మెడవసించెన్॥౧౨౬॥ చ॥ రజితమహీధరంబునకు రమ్మనిగోరిన లక్ష్మితోడ పంకజనయనుండువచ్చి శివకార్యసమాగతనిజరాశితో భుజబలముల్లసిల్ల హిమభూధరభూమికితలిన్ వెళ్లి శైలజదగబెండ్లిజేసి మరలంగిరిజేరెగిరీజతో శివున్॥ క॥ మిత్యమరమాకళత్రుడె। చిత్రంబీశ్వరునకాత్మచెలువునగిరిరా। ట్పుత్రికతపఃప్రభావప। విత్రాంగకపెళ్లిజేసి వెరువరిజేసెన్॥ ౧౨౯॥ క॥ అనిలోకులుదను మెచ్చగ। వనజాక్షుడు దేవమేము వచ్చినపనియయ్యెను నిజభవనంబులకుం। బనివినియెదమంచుబలికె ప్రమథేశ్వరుతోన్॥౧౩౦॥ క॥ పలికినయమ్మాధవునకు। బలికెను మాధవుడుమిత్రిబాంధవభావం। బుల దేవపూజ్యభావం బులమదిలో పలవురాణపురుషుండనుచున్॥ సీ॥ యే దేవుజఠరంబుభూదేవపాతాళ ముఖలోకముల కెల్లమూలమెంకి। యే దేవునాభిలోని పద్మసంభవ జన్మకారణపంకజంబుబుట్టె। యే దేవుపాదాబ్జమీదోష నాశన జహ్నుకన్యాసతీజన్మభూమి। యే దేవుచారిత్రమీజనసందోహ, పీడితకలుషాబ్ధివాడబంబు। అట్టిశ్రీధరసేయమాయావిశేష జాలమునజిక్కబరచుచునర్వజనుల మోహవారాశిలో పలుమరుగ జేసి। సాక్షి వైయుండెదవుగా దెసారసాక్ష॥౧౩౧॥

క॥ విశ్వాత్మ యనన్యసివివిశ్వము నీమాయలోన వెలయుచునుండుం। విశ్వంభరనీకును యీవిశ్వమునకు వేరులేదు నెయ్యోలహరీ॥౧౩౩॥ క॥ అనివినుతిజేసి శౌరికికనకాంబరరత్నరాజి కానుకలిచ్చెన్ । వనజారిధరుడు గైకొని వనజాక్షులక్ష్మితోడ వడిజనెపురికిన్॥౧౩౪॥ క॥ బ్రహ్మేంద్రయుతురాజులు బ్రహ్మణ్యులు లబ్ధకాము లరుదైనిత్యా। బ్రహ్మజ్ఞానులు నరిగిరి బ్రహ్మానందమున నాత్మభవనంబులకున్॥౧౩౫॥ క॥ పరిణయసమాగతాఖిలగరుడోరగసిద్ధసాధ్యగంధర్వాదుల్। హరసన్మానితులైనిజపురములకుంజనిరిదివ్యభూషణధరులై॥౧౩౬॥ ఉ॥ సప్తమహామునీశ్వరులు శైలసుతాయుతచంద్రమౌళిము। ఖ్యాప్తులుగాదలంచి హృదయప్రియవాణులసత్కరించి సంప్రాప్తయశోభిరాములయి పావనమం

గళస్ఫురద్దానవో| ద్దీప్తులవారలుంజనిరిదివ్యనిజాశ్రమతత్పరాత్ములై|| ౧౩౭||
క|| ప్రమథులుగోల్వమనస్సంభ్రమమొందగ శంకరుండుపార్వతితోడం భ్రి
మగల్గిరజితగిరివి| భ్రమకేళుల భ్రమయుచుండె ప్రముదితమతియై||౧౩౮||క||
హైమవతీపరిణయకథ| నేమనుజులువినినగనిలిఖించిజదివినం| హైమవతీదయ
బడయుచు గామనుజులు సంపదాయురారోగ్యములం౽||౧౩౯|| క|| అనియిటు
సూతుడుపలికిన| వినిశౌనకముఖ్యతత్వవిన్మనులు మహావినయంబెన యగసూ
తునిఘనముగవినుతించిరతుల కౌతుకమతులై||౧౪౦|| ఉ|| శోషితదోషకాంతిప
రిశుద్ధమణీ గణభూషనిత్యసంతోషబుధాభిలాష కవితోషితభాషసహస్రవేష
ప్రత్యూషసహస్రపత్రి సుషమోజ్వలపాదవిశేష దేవరాట్పోషమనీష శేషకు
లభూషణపోషవిరోధిభీషణా||౧౪౧|| సర్వద్విపదలోలాదికసీసం|| శ్రీకమలా
లోలశ్రితలోకపాలక వివరకేతనఘనవీరవర్యపంకజసామ్యాక్ష భక్తాళిరక్షక
వినుతపావనకర వేదవేద్యకాంచన మయచేలకరుణాలవాలవిజయగుణాకరయ
బ్జచక్రహస్త|జలదసన్నిభగాత్రశరణార్థిసూత్రి| విలసద్గోమణివిభాలంబ
హారదీవమానితహాన దేదీప్యమాన| భద్రకీర్తిప్రరేశ పాపప్రణాశ దైత్యపాశల
విత్రతత్వజ్ఞమిత్రి| చంద్రభాస్కరనేత్రచంచచ్చరిత్రా||
సగర్భమత్తేభకందసీసం|| భువనజాతాయతస్ఫూర్జితాక్ష కరుణావా
ర్థిగురుప్రాభవాబుధేంద్రభువన జాతోద్భవపోషణాశివనుతావారాశితల్ప
ధుర్వారమేశ| సవనసంరక్షకసత్యావాగ్జనగతీవాతాయతోద్యబ్జవాయుపేంద్ర
సవినయభ్రాజిత సర్వదేవవరదుర్వ్యాపనీభృత్ప్రవిముకుంద మురదనుజభంగ
మాధవనిరతశుభదగరుడగమన నిగమభరగన ప్రరుచిరకలుషహాప్రభవపంగు
ణగణసుశరణవిబుధవరనుత చరణపవిత్రకరుణా||౧౪౩|| మాలినీవృత్తం|| సరసి
జదళనేత్రా శైలజాధీశమిత్రా| సరసనుతచరిత్రా సత్యభామాకళత్రా| సుర
యదుజనజీవాశుంభదాత్మస్వభావా| విరచితగుణభావా వేణుగోపాలదే
వా||౧౪౪||

గద్య॥ ఇతిశ్రీమత్సూర్యనారాయణకరుణాకటాక్షవీక్షణామృ-
తధారాసముద్భూతకవితాప్రసిద్ధాత్రేయగోత్రపవిత్ర
వెంకటకృష్ణపౌత్రరామయామాత్యపుత్రసకల
సుకవినికరవిధేయచాగంటివెంకటకృష్ణ
నామధేయప్రణీతంబైన హైమవతి
పరిణయంబను మహా
ప్రబంధంబునందు
సర్వంబును.
తృతీయాశ్వాసము.
సంపూర్ణము.
శ్రీశ్రీశ్రీశ్రీశ్రీశ్రీశ్రీ